

КУЛЬТУРА

К*Ж

щоп'ятниці

всеукраїнський тижневик 5–11 вересня 2014 р.

і життя

Борітеся – поборете!

стор. 11–13

Артефакти Майдану

стор. 3

Фрагменти пам'яті

стор. 14–15

Друга лінія фронту

фото Романа РАТУШНОГО

НОВИНИ

ДЕНЬ ЗНАНЬ

Міністр культури України Євген Нищук привітав із Днем знань учнів та студентів мистецьких навчальних закладів.

Зокрема він побував на святі у студенти Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, привітав учнів Державної художньої середньої школи імені Т. Г. Шевченка та відвідав власну альма-матер – Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого з його традиційним театральним «капусником».

НЕЗЛАМНІ

На Софійській площі, за підтримки Міністерства культури України відбувся патріотичний флешмоб. Серед учасників: Національна державна академічна капела «Думка», Національний академічний симфонічний оркестр України, хор студентів Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, хорові капела хлопчиків та юнаків «Дзвіночок» та камерний дівочий хор Київської середньої спеціалізованої музичної школи-інтернату імені М. В. Лисенка.

Під стінами Софійського собору прозвучали гімни студентський «Gaudeamus igitur», Європейсько-Союзу «Ода до радості», духовний «Боже Великий єдиний» та Національний гімн України.

Кожна з пісень стала символом основного гасла флешмобу – «Сильні. Єдині. Незламні», ідея якого належить Ганні Турчиновій. Режисер – народний артист України, художній керівник Львівського національного академічного театру опери та балету імені С. Крушельницької Василь Вовкун.

ОДЕСИ – 220

Південна Пальміра відзначила День міста. Святкування почалися ще у вихідні. Зранку біля пам'ятника Дюку провели театралізовану виставу. Жінки в старовинних сукнях і чоловіки в одязі двохсотлітньої давності продемонстрували, як була реалізована ідея заснувати місто на березі Чорного моря.

Фото Сергія ГУМЕНЮКА

На Потьомкінських сходах пройшов флешмоб, а на Ланжеронівській вулиці відкрили Алею зірок. Також на святі грав симфонічний оркестр, парк прикрасили живі скульптури, а артисти на ходулях розважали відпочиваючих. Зацікавила городян виставка картин, створених талановитими учнями дитячої художньої школи № 2.

У СТИЛІ ЕКО

У Національній бібліотеці України для дітей відсвяткували День знань у стилі ЕКО.

Вранці мотоциклісти та працівники книгозбірень із бібліотечними прапорами завітали на шкільні лінійки до київських шкіл № 24 та № 163, щоб привітати учнів із Днем знань та запросити на свято, яке розпочалося на подвір'ї згаданої бібліотеки. Її генеральний директор Алла Гордієнко вручила призи 12 лідерам програми «БІБЛІОТЕЧНЕ ЛІТО», учасники якої – юні читачі книгозбірни, які протягом літніх канікул читали книги, писали відгуки про прочитане у соціальній мережі, рецензували рукописи, «працювали» екологами, волонтерами на літературному майданчику та рекламували бібліотечні послуги у парках і скверах.

Маршрут ЕКО-квесту пролягав через Сирецький гай. Три команди юних екологів збирали сміття та висаджували куці на території бібліотеки. Решта учасників брала участь у заходах у книгозбірні для дітей усіх вікових категорій.

Наприкінці свята учасників ЕКО-квесту нагородили призами й подарунками.

ПОВЕРНЕННЯ

«На сьогодні немає жодних перешкод для повернення частини експонатів виставки «Крим: золото і таємниці Чорного моря» в Україну, які були надані для експозиції в Амстердамі Національним історичним музеєм. Розпочати їх транспортування заплановано на вересень цього року, – повідомила заступник міністра культури України з питань європейської інтеграції Світлана Фоменко під час брифінгу в Будинку уряду.

За її словами, саме ці об'єкти (зокрема скіфський меч та шолом IV ст. до н.е., сарматська фібула у вигляді дельфіна I ст. до н.е. тощо) були найціннішими експонатами на виставці та займали в ній центральне місце.

Окремо Світлана Фоменко зазначила, що на заяву музею Алларда Пірсона – археологічного музею Амстердамського університету щодо повернення виставки в Україну до вирішення питання арбітражним або судовим шляхом, Мінкультури висловило готовність відстоювати право власності України над музейними об'єктами у суді.

СУМНА ДАТА

1 вересня ввечері кияни зібрались біля меморіалу Вічної Слави, аби згадати дату початку Другої світової війни та вшанувати загиблих хвилиною мовчання. Принесли квіти й лампадки.

75 років тому нацистська Німеччина вторглася на територію Польської держави, до складу якої входили західноукраїнські землі.

«Тільки там, де пам'ятають загиблих, є ті, хто захищає живих», – говорять в Українському інституті національної пам'яті, що ініціював акцію.

БЛАГОДІЙНИЦТВО

Товариство «Знання» України та АТМАСФЕРА360/Київський планетарій влаштували в столиці благодійну акцію. Її проведено на підтримку учасників бойових дій в зоні АТО, які перебувають на лікуванні та реабілітації в госпітальях Київської області та в Житомирі, та їхніх родин із дітьми. Вони переглянули в планетарії фільми «Космічна вікторина» та «Дивовижна подорож Сонячною системою». Гості взяли участь у фотосесіях, обмінялися враженнями та пригостились обідом. Діти отримали сувеніри – шкільні приладдя, книжки з автографами.

ЖЕРТВАМ ТОТАЛІТАРИЗМУ

До Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили» прибула мотоколонна XIV Міжнародного Катинського мотопробігу, участь в якій взяли більш ніж 70 мотоциклістів із Республіки Польща. Метою заходу (маршрут пролягав через Польщу, Росію, Білорусь, Україну) було вшанування жертв масових репресій сталінсько-гітлерівських режимів кінця 30-х початку 40-х років XX століття.

Учасники поклали квіти до польської та української частин міжнародного Меморіалу жертвам тоталітаризму 1937–1941 років. Відбулось траурне богослужіння за участю священників Української римо-католицької церкви.

ПОЛОТНА АЛЬТОМОНТЕ

Із огляду на численні коментарі та публікації в інформаційному просторі та задля уникнення будь-якого неправильного трактування заяв Міністерства культури України інформує:

жодного рішення щодо передачі полотен Мартіно Альтомонте «Битва під Віднем» і «Битва під Парканами», що нині знаходяться в Олеському та Золочівському замках на Львівщині, – немає і не приймалося.

Натомість, розуміючи, що дане питання є болісним і давним як

для української, так і польської сторін, Міністерство культури продовжує професійні консультації задля його зваженого та фахового вирішення. Остаточне рішення ухвалюватиметься тільки на основі консультацій із музейною спільнотою.

Мінкультури наголошує, що на порядку денному взагалі не стоїть питання щодо передачі (в жоден із способів) даних предметів мистецтва з музейного фонду України. Наразі йдеться тільки про можливість експонування даних полотен у місці, для якого вони були створені.

Також Міністерство культури підкреслює, що у випадку, якщо буде ухвалено рішення про можливість такого експонування, – воно здійснюватиметься лише за постійного доступу і нагляду музейних фахівців України.

ДЖАЗ КОКТЕБЕЛЬ

У середині вересня в Україні відбудеться традиційний фестиваль Джаз Коктебель, історія якого нараховує вже 12 років. Щоправда, цього року організатори через відомі причини змушені були його перенести з Криму в інше місце. Але також біля моря. Новим місцем розташування фестивалю стала Затока. Саме у цьому селищі на Одещині у безпосередній близькості одна від одної будуть розташовані всі три сцени, де відбуватимуться заходи: Nu Jazz, Special Stage і Open Stage.

Протягом 11–14 вересня на майданчиках виступатимуть кілька десятків відомих вітчизняних і зарубіжних колективів. Зокрема, у перший день на Nu Jazz вийдуть українські виконавці Друга Ріка, Джамала і ДахаБраха. А ось в останній день там гратимуть і зарубіжні гості – Boban and Marko Markovic Orchestra, а також два молдавських колективи – Zdob Si Zdob і Cuibul. Спеціальним гостем буде лідер De Phazz Karl Frierson.

редактор
Євген БУКЕТ

наГОЛОС

■ КИЇВ

3 вересня в центрі Києва, навпроти Інституту мистецтв Національного педагогічного університету ім. Драгоманова на вулиці Тургенєвській відкрито пам'ятник Героям Небесної сотні.

Пам'ятник зроблений у вигляді козацького хреста, який є одним з давніх символів свободи. Козаки використовували його на печатках, прапорах і гербах. З давніх часів козацькі хрести встановлювали на могилах воїнів, загиблих за Україну.

Пам'ятник освятить предстоятель Української православної церкви Київського патріархату Філарет.

Ректор Національного педагогічного університету Віктор Андрущенко зазначив, що саме студенти стали рушійною силою змін, які сталися в Україні, тому символічно, що подібний пам'ятник з'явився біля навчального закладу.

Нагадаємо, 24 серпня на День Незалежності, пам'ятник героям Небесної сотні був також відкритий на території Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут».

■ ЗАПОРІЖЖЯ

В обласному краєзнавчому музеї відкрилась виставка «Майдан – початок незалежності», присвячена революційним подіям 2013–2014 років на запорізькому та київському Майданах.

Представлені державний прапор України з написом «Запорізька обл. м. Василівка», зброя повстанців, бруківка, пляшки з коктейлями Молотова, металеві та дерев'яні палиці, саморобні щити, каски, рукавиці, бронезилети, якими захищалися майданівці, обстоюючи свої вимоги до влади, – всього 150 предметів та 120 фотографій.

Окремий розділ присвячений героям Небесної сотні, чий прізвища кров'ю вписані у новітню історію України.

Світлана СОКОЛОВА

У столиці, в Музеї Івана Гончара, презентували концепцію Музею Майдану.

У заході взяли участь міністр культури України Євген Нищук, учасники робочої групи при Мінкультури зі створення Музею Майдану: голова, начальник управління музейної справи Міністерства культури України Василь Рожко, директор громадської організації

«Агенція культурних стратегій» Микола Скиба, завідувач сектором археологічних досліджень Національного заповідника «Софія Київська» Тимур Бобровський, голова музейної ради при Мінкультури, заступник директора Музею Івана Гончара Ігор Пошивайло та директор Українського інституту національної пам'яті Володимир В'ятрович.

Понад 1400 збережених артефактів і музеєфікованих пам'яток та близько 280 аудіо-та відеозаписів усної історії – напрацювання групи.

Євген Нищук наголосив: заклад має бути багатофункціональною платформою, завданнями якої є збереження, експонування й популяризація речових, документальних і нематеріальних свідчень про події Революції Гідності й консолідація громадян навколо спільної візії майбутнього.

Це має бути інституція, де можна робити семінари, конференції, бо подія Євромайдану вивчатиметься ще тривалий час. Із кожною деталлю, яку люди побачать,

пробиватиметься калейдоскоп подій. Іноземні гості дивуватимуться, як із дерев'яним щитом мітингувальники йшли проти куль.

Василь Рожко повідомив: кожен предмет ставиться на облік, записується його усна історія. Він розповів про роботу зі створення музею. Збирали речі, які відображали б цінності Майдану, усні свідчення, спогади, фіксували територію, яка після загибелі людей має стати місцем пам'яті. Нині на тимчасове зберігання експонати беруть Музей Івана Гончара, «Софія Київська», Національний музей історії Великої Вітчизняної війни і Музей історії Києва.

Зібрано та взято на облік понад 1400 музейних предметів, у тому числі «йолку», задокументовані пам'ятні місця в центрі Києва, пов'язані з подіями Революції Гідності, виготовлено пам'яткоохоронну документацію. Тимур Бобровський розказав про два такі об'єкти: місця бойових дій та місце загибелі громадян на вулицях Грушевського на Інститутській.

Володимир В'ятрович наголосив: для закладу потрібне приміщення. Тимчасово, на його думку, для цього підійде Український дім.

«Закликаємо приходити із свідченнями, пропозиціями щодо різноманітних ресурсів», – сказав Микола Скиба. Місце прийому і зберігання артефактів у Києві – Музей Івана Гончара.

Фотознімок Романа ПАТУШНОГО

Музична «імпреза»

Нещодавно Національний камерний ансамбль «Київські солісти» під Адміністрацією Президента провів музичний пікет.

Обставинами, які змусили вийти музикантів на акцію, стали незрозумілі колективні мотиви можливої заміни художнього керівника-директора Наталії Дущенко.

Ансамбль хотів почути пояснення від чиновників про те, що спричинило таке рішення і які його наслідки, чи не буде

звільнення директора означати розпуск колективу та наскільки прозоро відбуватимуться кадрові зміни, як все це позначиться на життєдіяльності оркестру (фінансуванні, якості концертних програм, гастрольно-концертній діяльності)?

«Ми виступаємо проти незаконного зняття нашого керівника, – говорить голова профспілки ансамблю Анатолій Васильківський. – У цих діях ми бачимо тиск не лише на колектив, а й на культуру взагалі. Коли в країні війна, тиснути на культуру не можна, адже вона має врятувати Україну».

«Працюючи разом уже майже 20 років, утворилася своя інфраструктура, зв'язки. Нас запрошують на гастролі, ми спілкуємося з відомими музикантами і в цьому заслуга як наша, так і нашого директора», – додав концертмейстер ансамблю Тарас Яропуд.

«Після того, як пішов Богодар Которович (авт. – засновник ансамблю), нашим завданням є збереження структури колективу і традицій української культури», – зазначила Наталія Дущенко.

Під час акції до колективу вийшов заступник керівника Державного управління справами Сергій Борзов, який

наголосив на тому, що на колектив чекає перевірка, так як Державне управління справами перевіряє нині всі підпорядковані йому установи. Не даючи мітингувальникам конкретних відповідей на запитання, чиновник запросив представників ансамблю на зустріч для обговорення всіх питань.

Національний камерний ансамбль «Київські солісти» просить чиновників розв'язати ситуацію, яка склалася. Що переможе – справедливість чи свавілля – покаже час.

Аліна ОНОПА

редактор
Аліна ОНОПА

культура і війна

Друга лінія фронту

■ ПРИНАГІДНО

Благодійна ініціатива «Щире серце» – активна молодь Львова, яка займається дітьми, позбавленими повноцінного виховання, любові та турботи.

«Діти ростуть в оточенні таких же дітей і щодня відстоюють право своєї особистості, – вважає молодь. – Цих маленьких воїнів на світі – тисячі. Одні живуть на вулиці, іншим пощастило мати дах над головою. Будинки, в яких вони мешкають, знаходяться як в містах, так і за їхніми межами.

Наша мета: бути гідним прикладом маленьким друзям, виховати їх здоровими, освіченими і культурними, які любитимуть свою Батьківщину і достойно проживуть життя!

Кожен може долучитись і допомогти. Вітається будь-яка допомога: матеріальна (одяг, книжки, канцтовари), фінансова, розумова (ідеї щодо того, як можна допомогти дітям) і практична (безпосередньо заняття з дітьми).

Ми – перша іскра великого вогню, який, сподіваємось, невдовзі запалить усю Україну!

Чужих дітей не буває, адже вони – наше майбутнє!»

■ КОНТАКТИ

Координатори волонтерів Національного газетно-журнального видавництва:

Аліна Онопа (097) 633-58-00,
Олена Пашевська (044) 498-23-62.

Необхідні речі для дітей:

- одяг (чистий та цілий);
- взуття;
- іграшки;
- канцтовари (зошити, альбоми, фломастери, ручки, олівці);
- книги;
- розмальовки;
- засоби гігієни (мило, вологі/сухі серветки, підгузки);
- солодощі;
- дитяче харчування (сухі суміші та каші).

Аліна ОНОПА

Триває безстрокова акція «Другий фронт АТО: Гуманітарна акція журналістів видань Мінкультури для дітей зони АТО», яку спільно з Міністерством культури України започаткував колектив Національного газетно-журнального видавництва.

Діти Сходу України були свідками тих жахливих подій, які, на жаль, у деяких місцях і досі відбуваються. Це завдало малечі психологічних травм. Вони потребують уваги та підтримки.

Тому волонтерська бригада вже доправила першу гуманітарну допомогу у Слов'янськ. Жоден із наших працівників не залишився осторонь добродійної ідеї. Зібрали іграшки, одяг, книги, солодощі, гроші. До акції приєдналася кондитерська корпорація «Рошен», що надала цукерки, печиво, вафлі. Цікаві журнали подарувало (і вже підготувало ще одну партію книжечок) дітям видавництво дитячої періодики «Мамине сонечко» на чолі з головним редактором Вадимом Дорошенком.

Значний внесок в організацію зробила координатор волонтерів Олена Пашевська, яка займалася збором усього необхідного для дітей. За її участі також було вирішено проблему з транспортом. Допомогти відгукнувся Ігор Шербанюк, родом зі

Слов'янська. Там нині живе його мама. Тож власний мікроавтобус пана Ігоря завантажили подарунками і відправили у місто, про яке нині знає увесь світ.

Зустріли добровольців гуманітарної допомоги бійці батальйону «Київ-1», який знаходиться у Слов'янську для забезпечення правопорядку. А ще на базі батальйону є

волонтерська бригада жінок, які безоплатно готують їсти військовим.

Хвилюючою і незабутньою була зустріч із дітьми. В їхніх очах горіли вогники радощів від отриманих подарунків. Від цього перехоплювало подих.

«Наша ідея спілкування російською мовою виявилася помилковою, – розповідає

генеральний директор Національного газетно-журнального видавництва Роман Ратушний. – Приголомшило, коли до мене підійшов маленький хлопчик і запитав: «А чому ви розмовляєте російською? Ви ж українці?»

А ще ми зрозуміли: упередженість до всього українського – це лише результат російської пропаганди. У місті майорять жовто-блакитні прапори, і не лише на адміністративних будівлях, а й у житлових кварталах, на авто. Містяни розповідають, що раніше за це могли покарати підпалом. А після визволення люди прикрашають Слов'янськ національними символами за покликом серця.

Мешканці помітили, що як тільки приїжджали російські телеканали, розпочиналися бомбардування та обстріли.

У місті значна кількість україномовних людей. Молодь останнім часом навіть диктує моду на україномовність, а старші їх у цьому підтримують».

Старший викладач фортепіано і заввідділом міської школи № 3 Київського

культура і війна

обласного інституту післядипломної освіти, голова Всеукраїнської асоціації музикотерапевтів України Ольга Безклинська спостерігала, як місцеві підлітки розмальовували Слов'янськ у жовто-блакитні кольори. Також була свідком, коли жінка на зупинці, зустрівши військових, промовила: «Не залишайте нас!»

«Ось таке усвідомлення національної приналежності відбулося у містян, – говорить пані Ольга. – На жаль, не в усіх. Багаторічне антиукраїнське зомбування відчутне. Але зміни у свідомості вже є».

Раділи дітлахи гостям зі столиці. Волонтери влаштували для малечі цікаві розваги,

веселі забави, щире спілкування – все, що відволікає їх від пережитих трагічних подій.

Позитивно вплинула на дітей методика музичної психотерапії Ольги Безклинської. За її словами, ця методика нині вкрай необхідна всім, хто живе у зоні постбойових дій. Музика здатна заспокоїти, зняти стрес, підняти настрій, вона розвиває і покращує розумові здібності, викликає позитивні емоції.

Діти легко йшли на контакт. Вони уважно слухали волонтерів, залюбки їм щось розказували, ділилися емоціями, переживаннями.

«Вразило, що хлопчик років чотирьох підійшов до мене

і сказав: «Тетя, а вы знаете, что в нас русские стреляли?» – розповідає пані Ольга. – Щоб не загострювати цю ситуацію, один із військових відповів йому: «Просто они сейчас заболели, но скоро это у них пройдет». А інший хлопчик сказав, що хоче бути хірургом, аби лікувати поранених.

Із розмов дітлахів помітно, що їхні думки пов'язані з війною, а так хочеться, щоб вони про це все забули.

Нинішня акція надзвичайно важлива, сподіваюсь, вона матиме успішне продовження. Це благородна справа. До діток треба їхати з гуманітарною допомогою, адже їм вона як ніколи потрібна».

Акція продовжується. Працівники українського національного інформаційного агентства Укрінформ уже зібрали дитячі книжки. Активно допомагають львівські волонтери з благодійної ініціативи «Щире серце», які зібрали чимало речей (182 кг): канцтовари, одяг, взуття, засоби гігієни. Все це періодично доставлятиметься в зону АТО.

Не будьте байдужими! Долучайтеся до акції! Адже так важливо, щоб ці діти відчували нашу увагу і турботу.

На фотознімках: учасники акції та діти Слов'янська
Фото Романа РАТУШНОГО

Гуманітарний батальйон

На Харківщині у селищі Високий обласний спеціалізований дитячий будинок «Зелений гай» став притулком для евакуйованої малечі з зони бойових дій.

Тридцятьох дітей із Луганська і десятиох із Краматорська вивезли і оселили тут. Опинившись далеко від своєї домівки, маленькі українці не залишилися без уваги. Нещодавно їх відвідали бійці добровольчого батальйону «Київ-1», які поверталися з відпустки в зону АТО.

Вік дітей – від 8 місяців до трьох років. Вихователі говорять, що в малечі ще й донині проявляється «відгомін війни».

Працівників дитбудинку тішить те, що телефонують небайдужі люди і пропонують допомогу, зокрема й фінансову, для дітей-біженців.

Насторожено зустріла малеча військових гостей. Але, помітивши у їхніх руках іграшки, відразу ж оточила мужніх чоловіків.

Бійці з дітлахами спілкувалися, гралися, разом малювали, фотографувалися.

Батальйон переказав на рахунок будинку «Зелений гай» 20 тисяч гривень, які використовують на підготовку приміщення до опалювального сезону.

За словами координатора батальйону Євгена Дейдея, діти – це наше майбутнє, вони

повинні відчувати увагу дорослих. Бійці не випадково обрали саме цей дитячий будинок. Тут перебуває малеча із зони АТО, території, яку вони звільняли.

Військовослужбовці батальйону «Київ-1» і надалі опікуватимуться програмою допомоги дитячим будинкам.

Не залишився байдужим до проблем цих дітей-сиріт і харківський футбольний клуб «Металіст», який вкотре реалізовує програму допомоги дитячим будинкам. Представники «Металіста» привезли малечі найнеобхідніше – підгузки, гігієнічні серветки, медичну клейонку, іграшки, набори для малювання, соки.

Благодійники закликають усіх охочих долучатися до спільної добротворчої справи!

Аліна ОНОПА

Головний редактор журналу
«Пам'ятки України»
Леся БОГОСЛОВ

сторінки історії

■ КІНСЬКІ РОЗДОРИ

У с. Кінські Роздори Запорізької обл. знайдено бронзову печатку-матрицю легендарного керівника селянського повстанського руху в Україні 1917–1921 рр. Нестора Махна. Відбулося це випадково під час прибирання господарями власного обійстя.

На печатці по колу вирізано текст: «ХИТРИЙ БОЕВОЙ ПОЛК ПОВСТАН УКР. АРМИИ». У центрі вміщено напис: «ИМЕНИ БАТЬКО МАХНО». Весь текст без скорочень читається як «хитрий боевой полк повстанческой украинской армии имени батько Махно». Знахідка потрапила до приватної колекції, але, за словами власника, вона ніколи не полишить махновський край.

Влад МОРОКО

■ ПЕЧЕНИЖИН

У селищі Печенижин, що на Коломийщині, відбулося урочисте відкриття пам'ятника Олексі Довбушу. Це вже другий пам'ятник опришкові у його рідному селищі. Перший – погруддя Довбуша з топірцем – було відкрито у травні 1971 року при в'їзді до Печенижина з боку Коломиї.

Новий постамент Олексі встановили перед історико-краєзнавчим музеєм.

Ідея встановити ще один пам'ятник Олексі Довбушу у Печенижині виникла у завідувача філією історико-краєзнавчого музею Івана Котіва.

Взявся за виготовлення пам'ятника опришкові скульптор Олексій Бондаренко з села Рунгори, роботи якого прикрашають не тільки Прикарпаття, а й різні країни світу. На відкриття пам'ятника Олексі Довбушу зійшлося чимало людей. Музейники до такої святкової дати підготували сувенірну продукцію: футболки із зображенням Олексі Довбуша, календарі, буклети та пам'ятку відвідувача їхнього музею.

Завідувач філією Іван Котів зазначив, що для селища встановлення пам'ятника є ще однією історичною подією вшанування славетного месника Олексі Довбуша, який сім років із опришківським загonom борювався за волю закріпаченого народу.

Оля ПОЛЮК

Сакральні обереги

Віктор ВЕКЛЕНКО

На Дніпропетровщині багато цікавих місць. Є де помилюватися краєвидами чи поблукати залами музеїв.

На сільських цвинтарях ще зустрічаються вирізані з вапняку могильні хрести дивної форми. Завдяки вивченню їх і натільних хрестів було виділено окремий тип тільника, який став називатися «запорозьким» через велику кількість подібних знахідок саме на території запорозьких вольностей. Тобто запорозький натільний хрест – це «вирізаний чи вирубаний з металевої платівки, з карбуванням культового характеру на лицевому боці». Його кінці розширюються від середохреста і закінчуються кутом. Такі вироби проіснували до середини XIX ст., а в дещо зміненому вигляді розповсюдилися значною територією України та Росії і дожили до середини XX ст.

Найбільше їх знаходили на Дніпропетровщині, але іноді – на Слобожанщині й Гетьманщині, що показує міграційний рух між різними українськими землями. І Присамар'я дало перші свідчення пошуків окремішності запорозького козацтва в культовій сфері.

Приблизно в ці ж часи дещо схоже з'явилося на землях сучасних Полтавщини і Черкащини. Причому, якщо жіночий напрямок отримав розвиток від католицьких зразків – тобто прямих латинських хрестів із кольоровими скляними

вставками, то чоловічі тільники з Черкащини і наперсний хрест із Полтавщини чимось наслідують саме запорозьку традицію.

Слобожанщина. На межі XVIII–XIX ст. тут виникає дуже оригінальний тип натільного хреста, який є сплавом запорозької традиції і нової течії культових виробів, коли на тільниках знову з'являється розп'ятий Господь. Тобто, з одного боку, ми бачимо лінійність розширення балок і ручне карбування, а з іншого – Розп'яття Господнє й імітацію ручної роботи.

Тоді ж у Прикарпатті виникають згадки – жіночі комплекси прикрас із хрестів. І якщо одна частина їх деталей відверто тяжіє до зразків XVII–XVIII ст. з

елементами місцевого декору, то інша наслідує киеворуські традиції, забуті на решті території українських земель.

На межі XIX–XX ст. з'явилися вироби, схожі і на запорозькі, і на архаїку прадавніх часів. Різні прикраси показують повністю втрачені зразки для більшості українських регіонів. Розширення балок нагадує і скандинавські вироби давньоруської доби, і запорозькі хрести. Округлі форми деяких виробів схожі на обриси Великої Матері, а свастики і тризуби взагалі вибиваються із звичної картини світу. І ті ж свастики можна було б «списати» на вигадки гірських селян, якби серед мозаїк Софії Київської ми не побачили б подібне...

Церква Різдва

Заселення вергунівських земель від місцевості Залуки до Турівщини і Косарівки тривало до 1630 р., що відображено на мапі Гійома де Боплана.

З другої половини XVII ст. Вергуни отримали статус містечка Миргородського полку. У 1711 році вони перейшли у володіння Данила Апостола. У 70–80 роках XVIII ст. Вергуни – село Хорольської сотні Миргородського полку: 916 жителів, 278 хат.

У 1776-му Вергуни і ряд навколишніх сіл були продані багатим поміщикам Базилевським.

На північно-східному боці села на пагорбі, схили якого плавно підступають до великого (Панського) ставка, була закладена церква як усипаль-

ниця роду Базилевських. Побудована вона у 1801–1807 рр., вірогідно, за проектом Миколи Львова, в стилі класицизму. Цегляна, тинькована споруда зального типу, загальна

об'ємно-планувальна композиція вирішена у вигляді храму-ротонди. На фасадах фриз декоровано гірляндами та маскаронами з характерним букраніоновим орнаментом –

барельєфами у вигляді бичачих черепів; площини стін оживляють пілястри, ніші.

Тепер технічний стан можна характеризувати як гостро аварійний, що вимагає виконання невідкладних протиаварійних заходів із подальшою комплексною реставрацією. Час зменшує шанси на збереження пам'ятки і збільшує вартість необхідних робіт.

Біля міста Хорол, поруч із автодорогою Київ–Харків, в селі Вишняки (15 км від села Вергуни) розташовані цінні об'єкти культурної спадщини: пам'ятки архітектури та історії – садиба 1805 р., де в липні 1843 р. бував Тарас Шевченко (охор. № 597), та Троїцька церква 1794–1799 рр. (охор. № 598).

Ігор ЯКОВЛЕВ

сторінка андрія куркова

Осінь війни та літератури

Андрій КУРКОВ

**Новини про майбутні
віялові та інші
відключення електрики
в країні повертають мене
до думок про крихкість
віртуального світу.**

Вимкнеться світло в квартирі, а разом із ним і телевизор! Тут навіть не засмучує те, що телевізори від батарейок не працюють. Стационарні комп'ютери теж погасять свої монітори. А ноутбуки, ай-педи і електронні книжки ще попрацюють, поки заряди в їхніх батареях не зменшаться до межі. Ось тоді, в ці моменти і варто знову починати порівняльну дискусію про електронні і паперові книжки. (Доречно було б також поговорити про те, що надійніше: електрична лампочка або свічка.)

Так, Україна досягла чималих успіхів у продажу електронних читалок, які часто купують батьки та прабабуки своїм дітям і онукам в якості подарунків. Але покупки файлів-книг для читалок в нашій країні мізерні. І не тому, що народ не любить платити за файли, а тому, що ми йдемо в загальноєвропейському тренді. І в Німеччині, і у Франції, і в усій континентальній Європі продаж файлів-книг для електронних читалок стає новинкою від одного до трьох відсотків від кількості продажу книжок паперових. Консервативна Європа воліє паперові книги з твердим і м'якими обкладинками, незвичайних і традиційних форматів, із золотим обрізом або сріблястим тисненням. І ми любимо те, що можна тримати в руках, дарувати і отримувати в подарунок. Якщо «книга – найкращий подарунок», то електронний файл тієї ж книжки навряд чи таким є. Його не підпишеш у автора, не поставиш на книжкову полицю, не погортаєш перед сном, вишукуючи улюблену цитату. Втім, «погортати» можна і файл, а цитату знайти за допомогою системи електронного пошуку, але таке «перегортання сторінок» завжди буде в лапках, навіть якщо читалка при цьому імітує звуки книги, солодкий і знайомий з дитинства шурхіт паперових сторінок.

Літо війни і кіно закінчилося. Тобто, закінчилося тільки літо. Війна триває, і на її тлі успішно, скромно і неголосно, як, мабуть, і треба в такий час, пройшов Одеський міжнародний кінофестиваль. Почалася осінь. Осінь війни та літератури. Оголосив свою програму міжнародний поетичний фестиваль Меридіан-CZERNOWITZ, готується до відкриття найважливіший для нашої країни Львівський форум. На ньому теж напевно покажуть нові електронні читалки, але «живі», паперові книги займуть практично всю територію. Тема цьогорічного форуму – «Війна». Вона буде присутньою не тільки в темі дискусій і книжкових презентацій. Війна позначиться у відсутності на книжковому

форумі видавництва країни-агресора. Війну принесуть в своїх думках і почуттях і протестні читачі. І зупиняти погляд вони будуть насамперед на книгах про війну. Хоча, я думаю, що багато таких книжок поки не буде. Швидко вони не пишуться. А коли пишуться і видаються, то залишаються на полицях книгарень довго, іноді десятиліттями. Читаються, перевидаються. Особисто я чекатиму документальних видань про війну з розповіддю «з перших рук». Вірю, що свої книги про цю війну напишуть і Дмитро Ярош, тим більше, що він за освітою є українським філологом, і комбат «Донбасу» Семен Семенченко і, можливо, десятки інших учасників АТО, а якщо точніше і правдивіше – війни. Ці книжки вже

затребувані, хоча ще й не написані. Мілітаризація суспільства і життя призвела до мілітаризації свідомості. Для тих, хто живе далеко від Донбасу, війна стала постійним активним фоном. Таким само активним глом війна стане в книгах про нинішній час, навіть якщо вони будуть написані не про війну. Цей активний фон схожий на безкінечне відлуння. Безкінечне тому, що звучить в душі людини, а «чує» його людина не вухами, а думками та емоціями.

Нам ще доведеться з тривожним інтересом у погляді вишукувати новинки про війну на полицях книгарень, а пізніше – на афішах кінотеатрів. Хочемо ми цього чи ні, але це буде пошук відповідності реальної драми, яку зараз переживає країна і яку переживає кожен із нас, її відображенню в літературі та кіно і взагалі в мистецтві. Бо ж мистецтво повинно віддзеркалювати реальність! Потім, коли наша психіка втомиться від війни та її відображення, ми шукатимемо поглядом літературу і кіно «без війни». Мовою лікарів це буде доказом поступового «виходу» з хвороби, з психологічної травми, яку тепер кожен із нас носить, іноді не помічаючи, з собою.

На фотознімках: краса підвіконня з книжки, нобелівський лауреат Ле Клезіо підписує книжки. Фото автора

■ P.S.

...Війна загострює всі почуття. Війна загострює і таке рятівне почуття, як любов. Любов, зрештою, перемагає війну та її наслідки. Не випадково слідом за Львівським форумом, що обрав цьогоріч тему «Війна», слідом за Франкфуртським книжковим ярмарком, де почесним гостем виступить Фінляндія і де, напевно, заговорять про можливе скасування позаблокового статусу цієї держави через агресію Росії в Україні, пройде Міжнародний літературний фестиваль у французькому місті Бордо під назвою «Про війну і кохання». Під час нього письменники різних країн окрім звичайних дискусій та виступів робитимуть акцент на спілкуванні з дітьми, говоритимуть з ними про війну і про любов.

Думаю, що і нашим письменникам варто підготуватися до таких бесід. Тема війни прийшла 1 вересня в кожную українську школу, що відкрилася. Тема війни не дала відкритися сотням шкіл на Донбасі. Дуже хотілося б, щоб ця тема якнайшвидше пішла з нашої щоденної реальності в літературу або кіно, але швидко цього, на жаль, не трапиться.

редактор
Наталія ЗІНЧЕНКО

україна і світ

■ ПРИНАГІДНО

З 1991-го почала широко концертувати Україною і за кордоном. Гастролювала в Японії, Америці, Мексиці, Південній Кореї, Франції, Великій Британії, Швейцарії, Іспанії, Німеччині, Італії, Португалії, Росії, Польщі.

У Києві в Національному художньому музеї України зіграла понад тридцять сольних концертів у власному проекті «Вечори серед художніх скарбів» (партія фортепіано – Л. Деордієва, В. Михайлюк, Н. Коломієць, М. Маурітссон).

Була першою віолончелісткою, котра дала сольний концерт у Колонному залі філармонії України після реконструкції (у дуєті з органістом Г. Стігом, 1998).

На IX Київмузикфесті (1998) з піаністкою Л. Деордієвою здійснила прем'єру «Елегійного анданте» В. Сокальського.

Для виконання саме Тетяною Поспеловою написано низку творів українськими композиторами: «Поєма пам'яті Л. Ревуцького» для віолончелі і фортепіано В. Кирейка, адажіо «Аве Марія» для віолончелі та органа, «Поєма в класичному стилі» для віолончелі і фортепіано С. Бедусенка.

Німецький досвід Тетяни Поспелової

Наталія ЗІНЧЕНКО

Українська віолончелістка Тетяна Поспелова на початку тисячоліття переїхала до Німеччини.

Сюди вона приїхала до чоловіка, з яким навчалася ще в консерваторії – контрабасиста Дмитра Вериківського.

Онук відомого композитора Михайла Вериківського, який написав оперу «Наймичка» за поемою Тараса Шевченка, син режисера Едуарда Митницького та Олени Вериківської, котра раніше очолювала фортепіанний відділ училища Глієра, хотів бути незалежним від слави своїх знаних предків. А в Києві і навіть у Москві це було неможливо. Тож подався до Німеччини, де живе і працює в оркестрі театру Альтенбурга.

БЕН-ЦІОН ЗІ СКРИПКОЮ

Коли Тетяна Поспелова приїхала на гастролі до Німеччини вперше, вона жодного слова німецькою не знала. Та мова музики інтернаціональна. Віолончелістку зрозуміли й високо оцінили тамтешні музиканти. Як тільки в «Caritas» при католицькій церкві українка вивчила німецьку, одразу ж почала шукати мистецькі контакти.

У місті Фульда знайшла доньку відомого київського композитора Ігоря Шамо Тамару, котра була президентом товариства російської культури «Джерело».

Знаменитий вальс «Києвмій» якимсь виконали в обробці для голосу, віолончелі, контрабаса і роєля. Вокальна партія дісталася онучці Ігоря Шамо Ірині.

Із родиною Шамо Тетяна Поспелова дружить давно. Ще 1996 року познайомилася із сином композитора Юрієм (він також пише музику). Це сталося на концерті в Ізраїльському культурному центрі при Посольстві Ізраїлю в Україні на відкритті вітальні класичної музики.

Юрій Шамо написав багато творів для віолончелі. Один із них – «Поєма на тему українських народних пісень» – прозвучав там у програмі «Композитори єврейської національності». Після концерту

Тетяна запропонувала Юрію створити реквієм «Пам'яті загблих у Бабиному Яру».

А коли віолончелістка в Ізраїльському культурному центрі заграла адажіо на єврейські мелодії «Кол Нидрей», директор центру подарував їй срібного Бен-Ціона зі скрипкою, який став її талісманом. З того часу щорічно віолончелістку запрошували до Ізраїльського посольства грати цей твір.

У концертних варіаціях Юрія Шамо «Пам'яті загблих у Бабиному Яру» сповідь людини, яку ведуть на смерть. Одинокий голос віолончелі доноситься ледь не з могили. Цей твір у виконанні Тетяни Поспелової і «Київської камерати» під орудою Валерія Матюхіна звучав у Києві 2000-го на Міжнародному фестивалі та через п'ять років у день трагедії Бабиного Яру.

«РЕНЕСАНС»

Саме Тамара Шамо і напштовхнула Поспелову на створення в Альтенбурзі «Ренесансу». До цієї організації ввійшли німецькі письменники Елізабет Доммер, Вальтер Сталінгер, музиканти та емігранти з Радянського Союзу. Тетяна, знаючи їхні проблеми, вирішила, що зможе багатьом

допомогти інтегруватися в суспільство завдяки надбанням сивої культури.

Їй вдалося зібрати команду з небайдужих людей – лікарів, адвокатів, письменників, акторів. Сама часто виступала перед колишніми земляками як солістка-віолончелістка, залучала відомих музикантів, артистів, літераторів. Пропагувала українську класичну музику, яку дуже любить.

ЗАПОРІЖЖЯ – МОСКВА

Тетяна народилася в Запоріжжі. Закінчила музичну школу. Брала участь у численних мистецьких конкурсах. Якимось до їхнього міста приїхала Каріне Георгіан, учениця знаменитого віолончеліста Мстислава Ростроповича. На концерт московської знаменитості прийшла дівчинка Таня, якій було тоді п'ятнадцять років. Виявилось, концерт відмінили. Каріне поцікавилася, що ж то за слухачка на неї чекає. Дізнавшись, що дівчинка навчається грі на віолончелі, запросила до Москви. Тетяна приїхала.

У пам'яті Поспелової перед очима й досі великий роєль посеред кімнати і веселий чоловік, який знав безліч анекдотів. То був Володимир

Крайнів – на той час чоловік Каріне. Наступного ранку дівчинку запросила до себе родина Георгіан. Мама, відома співачка Галина Сахарова, була солісткою Великого театру, а тато Армен Георгіан – професор інституту Гнесіних. Із Черківської Тетяна разом із Каріне вирушили на вулицю Бігову.

І якщо квартира Крайніва вразила дівчину, то помешкання Георгіан просто викликало потрясіння. Там побачила справжній музей. А які знаменитості тут бували! Все це здавалося казкою. Вона захотіла теж стати музикантом. І будь-що ввійти в мистецькі кола. Вже тоді розуміла, що може цього досягти лише навчаючись.

Каріне запропонувала допомогу при вступі в музичне училище Москви. Та батьки Тетяни не відпустили малу до Білокам'яної. Сказали: якщо талановита, то й так проб'ється. Таня вступила до Запорізького музичного училища. А потім до Київської консерваторії.

Поспелова походить з багатодітної родини. Батьки-інженери виховували п'ятеро дочок. Тато у вільний час грав на мандоліні і керував ансамблем. Це

україна і світ

■ НІМЕЧЧИНА

Із 2000 року Тетяна Поспелова проживає в Німеччині.

Нагороджена державними відзнаками Німеччини за внесок у розвиток культурного життя: Золота медаль губернатора землі Альтенбург (2004), Золота медаль мера м. Альтенбург (2006), Почесний лист від міністра-президента Республіки Тюрінгія (Ерфурт, 2007).

Серед творчих проектів – тематичні програми «Слідами Баха», «Венеціанські враження», «Слідами Телемана», а також Дні української і німецької культур, де представлялась творчість Сергія Бедусенка, виступали кобзар Петро Приступов із виконанням пісень із «Саду божественних пісень» Григорія Сковороди.

У дуєті з контрабасистом Дмитром Вериківським Тетяна Поспелова виконала «Волинські акварелі» М. Вериківського у перекладі для віолончелі і контрабаса (Д. Юделевич). Відбулась також презентація збірки українських народних пісень «Високе небо галицької пісні» (упорядник Л. Клопотівська).

Німецький композитор Г. Вітчюрке присвятив їй твір «Ave Maria» для віолончелі і органа.

було його захопленням з дитинства. Він дуже хотів, аби діти навчалися музиці. Дівчатка виявилися досить здібними: старша сестра грала на флейті, друга – на скрипці і фортепіано, Тетяна – на віолончелі, четверта – на гітарі і флейті, а наймолодша – на віолончелі і фортепіано. Батько пишався доньками і навіть інколи диригував імпровізованим домашнім оркестром.

КИЇВ

Після Київської консерваторії Тетяна залишилася в столиці. Працювала в оркестрі народних інструментів, а згодом Антон Шароєв взяв її в камерний оркестр. Була солісткою, а з приходом Романа Кофмана почала широко концертувати Україною і за кордоном. Побувала у Німеччині, Голландії, Італії. Давала там численні благодійні концерти «У фонд дітям Чорнобиля».

У Києві в Національному музеї України зіграла понад тридцять сольних концертів із циклу «Вечори серед художніх скарбів». До цього залучили відомі художники Олександр Мурашко, Михайло Романішин, Іван Макогон, Анатолій Ігнащенко...

Разом із піаністкою Лариною Деоргієвою відкривали киянам і гостям столиці українську віолончельну музику. Перед концертом дівчина зупинилася біля картин Олександра Мурашка. Їй здалося, що саме вони відповідали музиці композитора Віктора Косенка. Тож на вечорі його пам'яті вона грала саме в цій залі. Нині за кордоном пропагує його віолончельну музику.

СВІТОВА І УКРАЇНЬКА МУЗИКА

На відкриття «Ренесансу» запросили хор із Лейпцига. А потім влаштували численні культурні вечори. Це були концерти музики Баха, організовані спільно з «Бахархівом» Лейпцига. До речі, Роберт Шуман написав фортепіанні партії для шести сюїт Баха «Для віолончелі-соло», і вони зберігалися саме в цьому архіві. На жаль, до нас дійшла тільки третя сюїта, яка прозвучала в той день у виконанні Тетяни Поспелової і професора Анзеля Хартінгера, дослідника творчості великого німецького композитора.

У день 200-річчя від дня смерті Фрідріха Шиллера Тетяна виступала разом із німецьким письменником Вальтером Сталінгером, який читав

його твори. А вона озвучувала програму музикою українських композиторів Віктора Косенка та Євгена Станковича.

Відбувалися також концерти латиноамериканської музики, в яких грав відомий гітарист, майстер фламенко аргентинець Карлос Балдорі (арфа-гітара і шаранга). І в рамках багатьох міжнародних культур Тетяна завжди представляла Україну.

довелося чимало попрацювати в столичних архівах.

Ось лише деякі творіння німецьких зодчих, які залишили свої споруди Києву. Володимирський собор – проект архітектора Івана Штрома, (всі інженерні роботи та розрахунки зробив професор, архітектор, інженер Беренгардт). Йому також належить проект будівлі Міністерства

Едуард Браутман в 1900 році спорудив особняк Аршавського, відомий городянам як «Будинок плачучої вдови».

Шлейфером та Браутманом була зведена споруда Театру Соловцова на 1105 місць, зараз це Театр імені Івана Франка. Їм також належить проект будівлі готелю «Континенталь» (1895–1897 роки).

АЛЬТЕНБУРГ

У цьому місті, якому понад 1200 років, знаходиться єдиний у світі Музей гральних карт. Є замок із відомими органами, де виступав Йоганн Себастьян Бах, а нині проходять знамениті органні фестивалі і конкурси. Це місто пов'язане також із іменами Шиллера і Гете, які бували тут. А у Ваймері працює музей знаменитих письменників. Тюрінгія дала світові багато великих митців. Театру в Альтенбурзі вже понад півтисячоліття.

Коли Тетяна переїхала до Німеччини, вона почала цікавитися історією німецьких громад в Україні та київських німців. І з'ясувала багато цікавого. Виявляється німці не лише «Київ бомбили», а й будували його. І я не маю на увазі полонених після Другої світової, а тих зодчих, які зробили свій внесок в архітектуру нашої столиці.

НІМЕЦЬКІ АРХІТЕКТОРИ

Тетяна підготувала і провела в Німеччині виставку «Історія німців в Києві». А для цього їй

оборони України, колишній Кадетський корпус.

Йохан Готрід Шедель реконструював головну дзвіницю Софійського собору, вежу та галерею церкви Різдва Богородиці на Дальніх печерах Києво-Печерської лаври та Кловський палац, де зараз розмістився Верховний суд України. Але найзнаменитіша його споруда – Лаврська дзвіниця, побудована 1744 року, й досі найбільша в Європі. Її висота 96 м 52 см.

Шедель також реконструював будинок Митрополита в Софійському соборі. А в Києво-Печерській лаврі побудовано покої Митрополита за проектом німецького архітектора Гільмера.

Дзвіницю грецького монастиря в стилі модерн на Подолі проектував в 1915 році архітектор Ейснер. Лютеранську церкву в готичному стилі на вулиці Графській (зараз Лютеранська, 22) створювали в 1856 році німецькі архітектори Іван Штром та Павло Шлейфер.

На цій самій вулиці (зараз Лютеранська, 23) архітектор

Архітектор Шиле реконструював Маріїнський палац, створений знаменитим італійцем Растреллі. За його проектом у 1863 році побудовано біржу (зараз будівля управління справами Кабінету Міністрів України, а в 1871 році – кращий приватний учбовий заклад – колегія Павла Галагана).

Тетяна Поспелова відзняла улюблені куточки Києва і будинки, створені німецькими архітекторами. Ця виставка в Альтенбурзі виявилася вдалою.

Тож вона продовжила зйомки вже в Альтенбурзі. І... захопилася фотографією. А торік представила нову виставку «Альтенбург у різні пори року». Це фотографічні враження від різних куточків улюбленого міста з його будинками і сезонною рослинністю.

Музичний супровід усіх своїх творчих проектів також залишається за Тетяною Поспеловою.

На фотознімках: Тетяна Поспелова, замок в Альтенбурзі

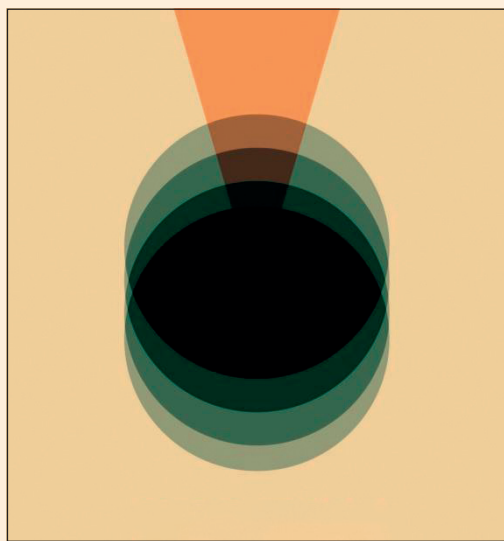
редактор
Надія ПАСТЕРНАК

у місті лева

■ ВІРМЕНСЬКА

Тема цьогорічного бісенале – «Ментальні війни». Як зазначають його організатори, головне завдання заходу – «зрозуміти та поговорити про складні проблеми, ситуації, події, що генеруються та вкорінюються у нас в результаті війни».

У програмі «Тижня» – авторські та кураторські проекти, інсталяції, об'єкти, лекції, панельні дискусії, майстер-класи з критики мистецтва. Як завжди, велика увага надається перформансам. Єдину в Україні «Школу перформансу» курують відомі польські перформери Януш Балдиґа та Пшемислав Квек. Організаційним та ідеологічним центром бісенале є галерея «Дзига». Захід триватиме до 7 вересня.

■ ЧАЙКОВСЬКОГО

11 вересня молодіжно-емоційний оркестр INSO-Lviv Львівської обласної філармонії відкриє Концертний сезон 2014–2015 вечором, присвяченим творчості композиторів із країн, пов'язаних між собою найдовшою європейською рікою – Дунаєм.

Виконуватимуться твори словацького композитора Яна Левослава Белли, а також відомих широкому загалу геніїв світової класичної музики – угорця Ференца Ліста та німця Йоганна Брамса. Завершуватиме концертну програму романтична поема «Віденська кров» австрійського «короля вальсів» Йоганна Штрауса.

■ ГАЛИЦЬКА

11 вересня у Львові в антикафе «СоММуса» в рамках ІХ Літературного фестивалю відбудеться презентація концепції Міжнародного літературного фестивалю INTERMEZZO.

Захід присвячений постаті видатного українського письменника та громадського діяча Михайла Коцюбинського та 150-річчю від дня його народження. Жанр оповідання чи «короткої історії» є ключовим поняттям фестивалю, що об'єднає не лише письменників та любителів літератури, а й молодих кінорежисерів та сценаристів. Головною метою буде переосмислення останніх подій в Україні, починаючи з листопада 2013 року, засобами літератури та кіно.

Надія ПАСТЕРНАК

У Львові відбулася незвичайна акція підтримки літературного часопису «Дзвін» – чотириденний фестиваль поезії та прози «Голос Дзвона».

Надворі перішив дощ, а кілька десятків молодих людей сиділи у затишному дворіку «Музею ідей», що на вулиці Валовій у Львові (на щастя, критому), і слухали та читали поезію. Дощ не був цьому перешкодою, а навпаки – ще більше додавав якогось романтичного шарму. Зібрались ті, які люблять поезію та пишуть вірші. Як виявилось, такі ще є у наш час, і вони самі ініціювали фестиваль «Голос Дзвона», організувавшись у соцмережах, щоб підтримати свій улюблений літературний часопис.

Наступного дня фестивалю на майданчику «Музею ідей» звучала проза: молоді письменники читали уривки зі своїх творів і спілкувались із головним редактором журналу, письменником Юрієм Ковалем, назвавши це «посиденьками з класиком». Прийшовши на ці «посиденьки» просто так подивитись (ну що там можуть молоді й початкуючі літератори?), зачепилась за цю літературну голку надовго.

Давно вже не чула усного читання твору його автором.

«Зараз кожне українське слово потребує підтримки, – каже Юрій Коваль, – тому що з незалежністю України думалося, що українська мова, українські видання почнуть розквітати і пахнути. На жаль, сталося не так. Ситуація з українським словом, із мовою зараз значно гірша,

ніж була за сумної пам'яті Радянського Союзу. Так сталося: у нас демократія, яку не так зрозуміли, яку взяли на озброєння антиукраїнські сили і дуже вдало нею користуються, а українці пасуть задніх. Ситуація така, що без підтримки громадськості зараз не може існувати ні «Літературна Україна», ні журнал «Всесвіт», ні журнал «Дзвін»,

хоча він виходить у Львові, який називають П'ємонтою України. Сталася якась девальвація цінностей у суспільстві.

Часопис «Дзвін» має давню історію. Він існує уже 74 роки, тобто належить до найдавніших в Україні. Він майже ровесник «Дніпра», «Всесвіту», «Літературної України». У ньому друкувалися десятки і десятки творів, які ввійшли в золотий фонд української літератури. Достатньо згадати імена Ірини Вільде, Григора Тютюнника, Павла Загребельного, Олеса Гончара, Романа Іванчука, Романа Федоріва... Це десятки і десятки імен. Тобто, «Дзвін» завжди був дзеркалом суспільних і культурних процесів, які тут відбувалися, завжди був таким джерелом національного духу, свідомості, знань. Він плекав ідеали державності, за усіх часів був україноцентричним і, порівняно з іншими українськими виданнями, мав більший наклад. А нині нам потрібна підтримка громадськості».

Як зазначив головний редактор «Дзвона», місяців два тому зродився рух серед молоді на підтримку журналу. У неті створено «Клуб підтримки», який нараховує вже понад тисячу молодих хлопців і дівчат із усієї України та з-за кордону. Вони й розробили нову інтернет-версію часопису і ініціювали чотириденний фестиваль.

Очікування свята

Із 11 до 14 вересня у Львові відбудеться XXI Форум видавців.

Як зазначили його організатори, на нього прийдуть 200 видавництв, 300 авторів із 23 країн, відбудеться понад 700 заходів.

На Форумі видавців відзначатимуться 440 років видання Іваном Федоровичем «Букваря» і «Апостола», 200-ліття Тараса Шевченка, 150-ліття Михайла Коцюбинського. Фокусна тема – «1914–1939–1989–2014», спеціальні теми: «Жінка у світі, що змінюється», «Єврейська культура в Україні», «Крим».

Спеціальні гості знакової події: Міленко Єргович (Хорватія), Мартін Поллак (Австрія), Тімоті Снайдер (США), Софі Оксанен (Фінляндія), Януш Гловацький (Польща), Людмила Уліцкая (Росія), Володимир Войнович (Росія–США), Мустафа Джеміль (Україна), Рефат Чубаров (Україна), Лявон Барщеускій (Білорусь), Паскаль Брюкнер (Франція). Вперше у межах Форуму видавців діятимуть тематичні майданчики – історичний, жіночий, дитячий, кулінарний, природознавчий. До заходів ще додався фестиваль дитячого читання «Книгоманія», який був

відмінений у травні у зв'язку з нестабільною ситуацією в Україні. Фестиваль «Молода республіка поетів» презентуватиме вірші 147 молодих

поетів, що вдвічі більше, ніж торік.

Бібліотечний форум потроху стає альтернативою міжнародній бібліотечній конференції, яка проводилася в Судаку. Участь у ньому візьме понад 100 бібліотекарів із України і Польщі.

Також організатори зазначають, що проведення цьогорічного Форуму видавців буде найскладнішим із усіх попередніх через фінансову кризу, через те, що багато спонсорів відмовились від підтримки цього заходу, віддаючи кошти на потреби армії.

Головний редактор
журналу «Музика»
Ольга ГОЛИНСЬКА

музика

■ ДОВІДКА

Василь Володимирович Вовкун – український режисер, сценарист, культуролог, актор. Народився в селі Мацошині на Львівщині у 1957 році. У 1976-му закінчив акторський факультет студії театрального мистецтва при Львівському академічному українському драматичному театрі імені Марії Заньковецької. А в 1981-му – акторський факультет Київського державного інституту театрального мистецтва імені Івана Карпенка-Карого.

У 1976–1977 роках був актором Вінницького обласного академічного музично-драматичного театру імені Миколи Садовського. Із 1981 до 1989-го – актор Чернівецького обласного академічного українського музично-драматичного театру імені Ольги Кобилянської. 1989 року стає артистом Київського театру-студії «Будьмо», у 1994-му засновує мистецьке агентство «Арт Велес».

Упродовж 1994–1998 років працював головним режисером-постановником Українського державного центру культурних ініціатив Міністерства культури України й одночасно (1994–2005 рр.) – художнім керівником Державного підприємства «Україна мистецька». Пізніше (2005–2007 рр.) став художнім керівником Державного концертного агентства «Україна». Із грудня 2007-го до 2010-го був міністром культури і туризму України.

Має дуже хорошу колекцію буковинських вишиванок, яку почав збирати ще в часи роботи у Чернівцях. Пізніше зацікавився народним живописом, у його колекції є полотна Марії Приймаченко та її нащадків. Також захоплюється роботами майстрів петриківського розпису.

Василь Вовкун – заслужений діяч мистецтв України (1998 р.), народний артист України (2007 р.), має державні нагороди й відзнаки.

Василь ВОВКУН: «Сьогодні поранене кожне серце»

Ольга ГОЛИНСЬКА

Наприкінці серпня Львівський національний академічний театр опери та балету імені Соломії Крушельницької відкрив свій 115-й сезон.

У цьому не було би нічого особливого, якби не одна обставина: церемонію відкриття розділено на два етапи – 28 серпня на площі перед театром розгорталася масштабне музично-театральне дійство просто неба із символічною назвою «Борітеся – поборете!», а 29-го у театрі пройшла вистава опери Джузеппе Верді «Бал-маскарад». А інакше й бути не могло, – колектив увійшов у цей сезон із новим художнім керівником, яким нещодавно став відомий український режисер, постановник понад 300 культурно-мистецьких видовищних акцій, сценарист, культуролог, народний артист України Василь Вовкун.

Нам вдалося поспілкуватися з паном Вовкуном у Києві й побувати на відкритті сезону у Львівській опері. Під час тривалої розмови він поділився своїми думками і поглядами щодо розвитку сучасного мистецтва й режисури, а також розповів про далекосяжні та найближчі творчі плани.

– Василю Володимировичу, Ви багато чим займалися у своєму житті. А от у ролі художнього керівника оперного театру ще не виступали. Тепер Вам доведеться тісно працювати з оперним жанром. Чи є у Вас концепція художнього керівництва театром?

– Вона якраз формується. Але почнемо, як то кажуть, спочатку. Прийняття мною пропозиції стати керівником Львівської опери

багатьох здивувало. Та я і сам для себе не знайшов відповіді на запитання, чому погодився, бо, скоріше, спирався на якісь інтуїтивні відчуття. У цьому був, з іншого боку, природний збіг обставин: міністерство запропонувало, колектив театру теж цього захотів... Мене знають

у театрі – у Львівській опері ось уже 10 років йде «Бал-маскарад» Джузеппе Верді у моїй постановці, яким, до слова, театр розпочав 115-й сезон. Я також ставив там концерт за участю всієї трупи, що готувався для показу у Києві. До того ж, Львів – не чуже місто для мене, це моя мала Батьківщина, бо я народився біля Львова, там проживає моя рідня.

Що ще стоїть за цим призначенням? Кажуть, сьогодні правда дуже скидається на правдоньку або правдоподібність, і, власне, в мені ще відбувається той пошук правди: де я можу бути корисним, де здатний не загубитись у загальному потоці?

Після роботи в міністерстві культури настала творча пауза. Я розумів, що вимагати для себе якогось творчого поля – означатиме просто втрачати сили. Тоді й відбулася своєрідна «переформація» – я захистив у Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв дисертацію «Український авангард у контексті європейського куль-

Музика

туротворення», видав за її матеріалами монографію «Масова культура та алгоритм режисури масових видовищ».

Чому йдеться про режисуру саме масових видовищ? Постановки опер, про які Ви згадали, були здійснені, можна сказати, в контексті масової культури. Монографія дала мені можливість усвідомити власне прагнення внести у масову культуру масове мистецтво, що дуже ризиковано для режисера. Я втілював це раніше підсвідомо, не замислюючись. Наприклад, масову культуру ми творили ще до проголошення української незалежності через фестиваль «Червона рута».

– Опера і масова культура. Ви будете їх поєднувати?

– Думаю, що ні. Хоча і в опері ми сьогодні бачимо нішу, не заповнену саме в аспекті режисури. Висока оперна класика може існувати і в такому форматі, яким він є у нас сьогодні, а може презентуватися і в більш модерних формах або ж – із певним викликом. Тому якщо дасть Бог і будуть фінансові можливості, то хотілося б попрацювати саме з оперним жанром.

– А як Ви ставитеся до балету?

– На першій же зустрічі з трупю львів'ян я сказав, що у наших театрах опери і

балету опера все ж таки домінує, а балет є наче додатком, і запевнив, що докладу максимум зусиль, аби балет, загалом пластична складова вистав посила належне їм місце. І артисти балету заплодували! Адже сьогодні цей жанр надзвичайно активно, із зацікавленням сприймає молодь, він стрімко розвивається у багатьох країнах. Зрештою, жодна моя режисерська робота не обходилася без використання пластики, тож певний досвід у цій галузі в мене є.

– Ви плануєте більше з класикою працювати? Адже в нас існує велика проблема з постановками сучасних українських творів для музичного театру – опер і балетів. Композитори просто не хочуть писати «в шухляду».

– Цей, 115-й ювілейний сезон у зв'язку з 200-річчям Тараса Шевченка і 450-річчям Вільяма Шекспіра ми називаємо «Шевченко – Шекспір – музика: великі нас об'єднують». На закінчення 2014 року вже заплановано кілька акцій. Дві з них – власне за Шевченком. Перша – це кантата-симфонія «Кавказ» Станіслава Людкевича. У постановці вона має назву «Уклін тобі, Тарасе!» Там задіяно відеоряд, що охоплює різні віхи історії України

аж до Революції гідності, Невесної сотні. Також ми хочемо підготувати у концертному виконанні «Назара Стодолю» Костянтина Данькевича, плануємо концерт, присвячений Миколі Лисенку.

Щодо Шекспіра. У нас є декоративні Євгена Лисика до балету «Ромео і Джульєтта» Сергія Прокоф'єва, який плануємо поновити. До весни наступного року задумали поставити «Сон літньої ночі» з музикою Фелікса Мендельсона-Бартольді. Я також хочу повернутися до опери «Отелло» Джузеппе Верді. Власне, є в репертуарі балет «Гамлет» на музику Петра Чайковського і до нього ми ще хочемо додати «Ромео і Джульєтту» в постановці Сергія Лифаря так само на симфонічну музику Чайковського.

Тепер – про сучасну українську оперу. У моїй концепції діяльності художнього керівника театру буде запропонована робота з львівськими композиторами. Це не просто гучні слова. Мене пов'яже давня співпраця з Юрієм Ланюком: я ставив його ораторію «Скорботна мати». А зараз у нього є музика, яка фактично може стати (і ми це будемо обговорювати з балетмейстерами) основою балету, присвяченого галицькому скульпторові Йоганну Пінзелю. Свого часу художній

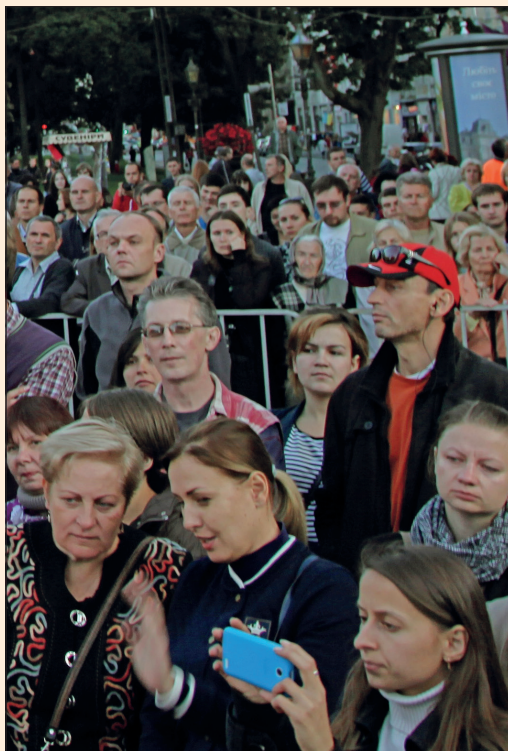
керівник капели «Думка» Євген Савчук познайомив мене з фантастичним лібрето про долю нашого прекрасного композитора Артемія Веделя. Який це має бути спектакль – неobarоковий, постбароковий – поки не знаю, але музику точно писатиме Ланюк. Для Богдани Фроляк я розробив лібрето оперно-балетного проекту до 200-річчя Шевченка – «Ворони». Із Віктором Камінським ми продовжуємо обговорювати тему Івана Франка, 160 років від дня народження якого відзначатимемо в 2016-му. З Олександром Козаренком зустрілися поміркувати над зовсім несподіваною ідеєю – проектом, що залучав би соромицький, батярський міський львівський фольклор.

– Це будуть оперні чи позаоперні проекти?

– Вони можуть стати дуже успішними експериментальними оперними або балетними творами. Якщо задуми виллюються у малих формах, то дуже хотілося б побачити їх у Дзеркальному залі Львівської опери, який має запрацювати як друга, мала сцена. Наразі ми хочемо випробувати у цій якості сцену Миського палацу культури імені Гната Хоткевича. Утім, як усе складатиметься – невідомо, зважаючи на сьогоднішні проблеми у

МУЗИКА

державі... Але я дуже вірю в цей напрямок творчої роботи львівського театру.

– **Тим більше, що він – на стику жанрів і в нинішніх умовах може бути перспективним. Ви плануєте самі ставити усі вистави?**

– Я вже не такий всеїдний. Очевидно, що матиму свої пріоритети, але вже є й домовленості з певними київськими режисерами. Єдине, що кажу колегам: хлопці, шукайте так само, як і я, гроші, приходьмо один до одного ще з чимось, окрім ідей. Бо сьогодні я ще точно не знаю – це буде фонд, чи спєрахунок, де накопичуватимуться постановочні кошти. При театрі буде також рада меценатів або наглядова рада й розроблятиметься положення для меценатів. Тому що ми їх просто просимо давати нам кошти, а що ми їм даємо натомість? Можна створити клуб меценатів, які б допомагали у фінансовій політиці театру і разом із тим творчо нас підтримували.

Я хочу використати географічне положення Львова. Як не дивно, за соціологічними опитуваннями, лише 10% глядачів у театрі – львів'яни, а решта – туристи. Польща, Чехія – це той міжнародний плацдарм, на якому театр може і показувати себе, і заробляти, власне, поповнюючи цей постановочний фонд.

– **Розкажіть про Вашу ідею відкрити сезон грандіозним дійством на площі перед театром...**

– Воно грандіозне не заради самої грандіозності. Львівщина – це та область, де кожен день є траурним, – надто багато домовин приходить саме в наш регіон із зони воєнних дій. Сьогодні поранене кожне серце.

– **Сценарій видовища Ваш?**

– Так, але він не новий – адаптований. Узагалі все було задумано помпезніше, бо здавалося, що на цей час воєнних дій у країні вже не буде. Та реальність нас змушує корегувати плани.

– **В одному з давніх інтерв'ю прочитала одну Вашу фразу: «...попри будь-які персоналії, творче життя триває, у найкращому випадку, до 50 років, коли людина ще може генерувати ідеї. У 50 ми вже дублюємо у найкращому разі себе». Тоді Вам до 50-ти було далеко, а тепер, коли Ви перейшли цей рубіж, – теж так думаєте?**

– До 50-ти – летиш за ідеєю, яка тебе окриляє й несе, попри всі обставини, прагнеш досягти своєї мети будь-яким

встановлюється зв'язок часів, поколінь, епох... У перформансі взяла участь уся труппа театру – оркестр, хор, балет і співаки-солісти. Артисти мовчки рухалися площею в протесті проти агресії й насилля, котрі символізують сокири. Адже це наш простір і ми хочемо його захистити, і якщо ми сьогодні не на полі бою, то знаходимося там, де можемо допомогти, можемо бути разом...

– **Сценарій видовища Ваш?**

– Так, але він не новий – адаптований. Узагалі все було задумано помпезніше, бо здавалося, що на цей час воєнних дій у країні вже не буде. Та реальність нас змушує корегувати плани.

– **В одному з давніх інтерв'ю прочитала одну Вашу фразу: «...попри будь-які персоналії, творче життя триває, у найкращому випадку, до 50 років, коли людина ще може генерувати ідеї. У 50 ми вже дублюємо у найкращому разі себе». Тоді Вам до 50-ти було далеко, а тепер, коли Ви перейшли цей рубіж, – теж так думаєте?**

– До 50-ти – летиш за ідеєю, яка тебе окриляє й несе, попри всі обставини, прагнеш досягти своєї мети будь-яким

способом, методом. А з віком ти вже звертаєш увагу на людські відносини, думаєш, аби когось не образити тощо. Досвід різний, але я все одно ціную цей досвід.

– **Тобто людина стає мудрішою і це виставляє їй певні рамки?**

– Абсолютно! Із мистецтва треба піти вчасно, краще пролетіти зіркою і залишити слід за собою раніше, ніж запізно. Я зараз – за таку реформу, щоб творча людина в театрі мала певний віковий ценз.

– **Тож плануєте омолоджувати колектив?**

– Так. Однією з проблем буде зміна поколінь. Ніхто її не готує, а потрібно. Кожен має подбати про того, хто прийде за ним. Тоді передавався би досвід, існувала неперервна спадкоємність. Якщо мій набутий досвід згодиться для Львівської національної опери, я буду дуже задоволений.

– **Зараз Ви матимете велике навантаження у театрі. Чи залишите Ви у зв'язку з цим Ваші позатеатральні проекти (маю на увазі масштабні постановки просто неба, шоу, грандіозні свята на площах міст тощо)?**

– Якщо вони й будуть, то пов'язуватимуться вже або із

Львівською оперою, або з тими творчими силами, які наявні у Львові. Є прагнення зробити оперний фестиваль. І, власне, я б хотів, щоб це був фестиваль нової опери. Щоб він міг природно впливати на львівський театр і разом із тим доповнювати його. Покладаю в цьому плані надію на наших молодих композиторів. Тож на масовій культурі я зараз, очевидно, ставлю крапку або три крапки.

– **Готуючись до нашої зустрічі, натрапила в інтернеті на запитання: чи житиме по-новому Львівська опера?**

– Знаєте, досвід підказує, що рубаючи не завжди можна витесати щось добре. Тут треба не порушити баланс, потрібно зараз внутрішньо укріпитися таким творчим силам, котрі би повірили в якісь ідеї. Гадаю, що і я мушу зажити по-новому, і опера так само.

– **Залишається тільки побажати Вам творчих успіхів!**

– Дякую.

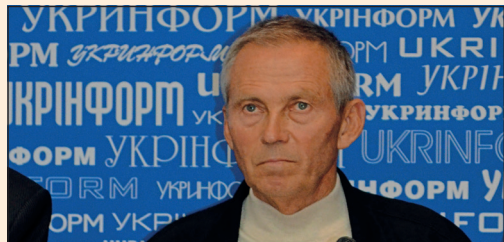
На фотознімках: Василь Вовкун, фрагменти музичного перформансу «Борітеся – поборете!»
Фото Романа РАТУШНОГО та Олени ХРАМОВОЇ

редактор
Євген БУКЕТ

краєзнавство

■ **ВРАЖЕННЯ ПРО ФОТОКОНКУРС**
Микола Пархоменко, перший заступник голови Українського товариства охорони пам'яток історії та культури:

«Сьогодні маємо особливу необхідність популяризації пам'яток в Україні. Адже пам'яткоохоронні заходи вже багато років не встигають за руйнуванням пам'яток. На жаль, більшість із них не перебуває у держреєстрі, відповідно, вони безслідно зникають. До того ж, кожен десятий знаходиться в аварійному стані, а з колись зафіксованих 600 замків залишилися тільки 20.

Фотоконкурс «Вікі любить пам'ятки» унікальний ще й тим, що допомагає не тільки зафіксувати об'єкти культурної спадщини, а й виявляє нові. Їх варто було б називати „вікі-виявлені“ пам'ятки».

Руслана Маньковська, заступник голови Національної спілки краєзнавців України:

«Непересічне значення проекту „Вікі любить пам'ятки“ не лише у презентації українському і світовому загалу самобутнього і унікального надбання культури України, а й у приверненні уваги громадськості до нагальних проблем збереження неповторної національної спадщини. Необхідно підкреслити, що ледь не кожна світлина сповнена почуттям гордості авторів за свою культуру, крізь яке прозирає громадянський біль за байдужість і знищення історичної пам'яті».

Сергій Криниця, фотограф, переможець фотоконкурсу «Вікі любить пам'ятки», м. Черкаси:

«Культурна спадщина – невід'ємний атрибут історії будь-якого народу. Без сумніву, державна ідентичність українського народу була би неповною без вивчення пам'яток архітектури, історії, археології тощо. Тому потрібна популяризація пам'яток в першу чергу через відкриті джерела, одним з яких є Вікіпедія. Здавалось би, цим питанням можна зайнятися колись потім, коли закінчиться війна, коли будуть подолані кризові явища в економіці, коли добробут народу досягне висот... Але через культурну спадщину, зокрема, формується така важлива складова вирішення всіх вище названих завдань, яка носить назву патріотизм».

«Вікі любить пам'ятки – 2014»: напередодні старту

Андрій БОНДАРЕНКО, член правління ГО «Вікімедіа Україна», член громадської ради при Міністерстві культури України

15 вересня стартує щорічний конкурс «Вікі любить пам'ятки». Протягом місяця фотографи всіх країн світу завантажуватимуть світлина пам'яток культурної спадщини до Вікісховища – одного з найбільших, поряд із Вікіпедією, проєктів фонду Вікімедіа.

В Україні «Вікі любить пам'ятки» проводиться вже втретє після успішного дебюту в 2012 році. Тоді активістам вдалося зібрати базу даних пам'яток культурної спадщини приблизно із 40 тисяч об'єктів, в конкурсі взяли участь 648 учасників, що завантажили понад 33 тисячі фотографій. 2013-го у заході взяли участь 604 учасники і завантажили більше 35 тисяч робіт. Нині база даних пам'яток, зібрана активістами і опублікована на сторінках Вікіпедії, перевищила 54 тисячі об'єктів, із яких понад 14 тисяч проілюстровані, але решта 40 тисяч – чекають на свого першого фотографа.

Цей конкурс – чудова нагода пізнати через об'єкти фотокамери красу нашої рідної

України, а також інших країн світу. Саме тому географія держав, які беруть участь у конкурсі, постійно розширюється. Серед тих, що мають намір дебютувати цього року – Ірак, Ірландія, Ліван та Пакистан. Деякі навпаки вирішили зробити паузу і зараз участі не братимуть. Серед них, зокрема, й Нідерланди, що ініціювали цей конкурс 2010-го.

Утім, «Вікі любить пам'ятки» не тільки дозволяє помилуватися надбанням. Цей конкурс виявляє і певні проблеми, що стосуються обліку та збереження культурної спадщини. І про ці проблеми хотілося б поговорити окремо.

Насамперед для України актуальною залишається проблема обліку пам'яток. До сьогодні

Державний реєстр нерухомих пам'яток України, формування якого почалося ще 2000 року, містить лише 4719 одиниць. Це приблизно три відсотки від їхньої загальної кількості (152 тис. за даними енциклопедії) і приблизно 9 відсотків із тих, що потрапили до списків Вікіпедії завдяки інформації, що була надана здебільшого місцевими органами влади.

Різниця між списками центрального і місцевих органів разюча. Наприклад, пам'ятки місцевого значення Закарпаття на сайті Міністерства культури досі представлені однією – геодезичним знаком на місці розташування географічного центру Європи. В той же час Закарпатська облдержадміністрація нарахувала 276

пам'яток історії місцевого значення, але згаданий геодезичний знак до цих списків не потрапив. Інший приклад – і місцевий, і центральний органи влади серед пам'яток національного значення згадують Шелестівську церкву. Проте міністерство не помічає той факт, що церкву перенесли із Мукачівського до Закарпатського музею народної архітектури і побуту в Ужгороді і зазначає колишнє місце її розташування – Мукачеве.

Нарешті деякі обласні державні адміністрації відмовляються надавати списки пам'яток, посилаючись або на відсутність фахівців, або на те, що ця інформація нібито призначена лише для службового користування.

краєзнавство

■ ПРИНАГІДНО

Андрій Ігоревич Бондаренко – український композитор і піаніст, член Національної спілки композиторів України. Народився 22 червня 1978 р. у м. Бровари Київської області. Лауреат всеукраїнських і міжнародних музичних конкурсів.

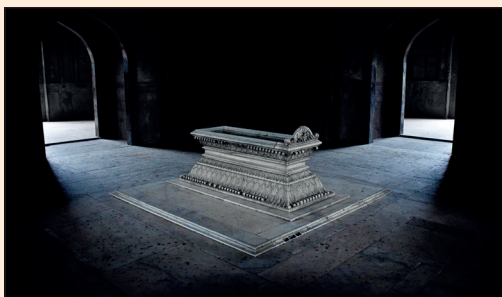
Із травня 2006-го Андрій Бондаренко – активний користувач Української Вікіпедії. У 2009–2010 рр. – голова правління, з 2011 року – член правління громадської організації «Вікімедіа Україна». З серпня 2014 р. – член громадської ради при Міністерстві культури України від ГО «Вікімедіа Україна».

Монастир К'яжна на околицях Бухареста. Переможець 2011 року. Фото Mihai Petre

Двотактний поїзд Ретійської залізниці проходить Вієнським мостом у Швейцарії. Переможець 2013 року. Фото David Gubler

Гробниця Сафдарджанга, Нью-Делі. Переможець 2012 року. Фото Pranav Singh

Конкурс нагадує нам не тільки про збережені, а й про втрачені пам'ятки культури. Так, під час минулорічного заходу фотограф Юрій Волощак завантажив зроблене ним фото споруди у Львові, де мешкав композитор Ярослав Ярославенко. Цей будинок був знесений його новим власником – Ростиславом Мельником у вересні 2008-го. Володимир Ольхом'як завантажив світлини дерев'яних церков – Успенської у Яворівському районі та Святої Параскеви у смт Шкло. Обидві згоріли відповідно у 2008 та 2006 роках.

Ще один цікавий аспект реєстру пам'яток – тематичний. Пам'ятки історії посідають не менше третини у списках, доступних у Вікіпедії. Але чи задумувалися ми – які моменти історії вони нам нагадують? Так, тематичне порівняння пам'яток Львівщини і Донеччини виявляє різючий контраст – якщо пам'ятки Львівщини приблизно на 70 відсотків пов'язані з діями української культури або подіями національно-визвольних змагань і лише 18 відсотків – із епохою СРСР, то на Донеччині все навпаки і навіть більше – 90 відсотків пов'язані саме з радянським минулим, тоді як українській культурі, навіть включно з пам'ятками промисловості Донбасу, відводиться лише шість відсотків. Може здатися дивним, але Хмельницька область не надто відрізняється від Донецької – ті самі 90 відсотків пам'яток припадає на радянський період.

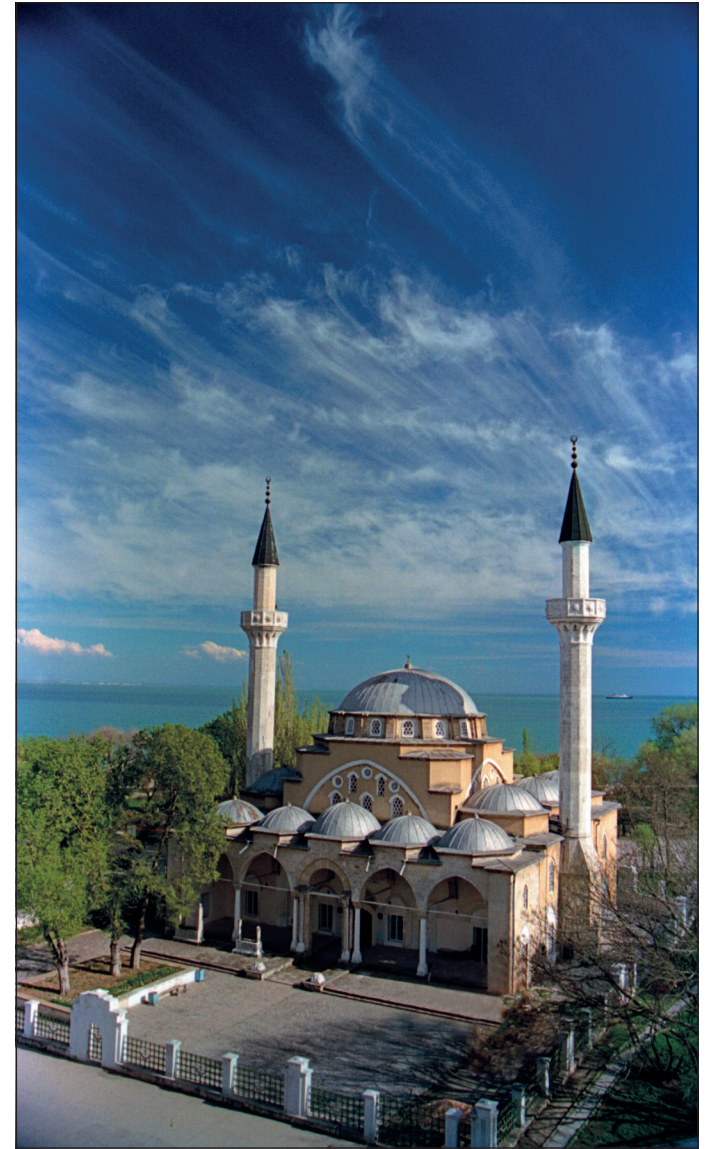
Наведемо ще один приклад – в офіційному списку пам'яток Холодного Яру можна знайти згадки часів гайдамаччини, монумент радянським

партизанам та археологічну пам'ятку. Але жодного об'єкта, що нагадував би про відчайдушну боротьбу холодноярців проти більшовицьких поневолячів в цьому списку немає. Очевидно, за радянських часів ця сторінка історії була під забороною, але чому подвиг холодноярців не знайшов свого відображення у сучасному реєстрі пам'яток – пояснити поважними причинами неможливо.

Що ми чекаємо від конкурсу 2014 року? В умовах неоголошеної війни, що веде проти нас східний агресор, говорити про очікування важко. Історія наражає пам'ятки на нові випробування. Жовтневий палац, в стінах якого раніше вчили шляхетних дівчат, а потім розстрілювали жертв сталінського режиму, деякий час був штабом і місцем боїв протестувальників із карателями режиму Януковича. Вхід на стадіон «Динамо» тривалий час жахав зловісно чорним кольором від вогню й кіптяви. Такі пам'ятки, як Московський міст і пам'ятник Кобзону – навпаки, на хвилі патріотичного піднесення замайорили жовтоблакитними кольорами.

Особливе занепокоєння викликає доля тих, які знаходяться на окупованих територіях. Зокрема пам'ятка національного значення – меморіальний комплекс Савур-Могила, що увічнював подвиг радянських воїнів – визволителів Донбасу, тепер у центрі зруйнований «новоросійськими» загарбниками...

Утім конкурс оголошено і взяти участь в ньому може кожен охочий. Із його умовами можна ознайомитись на сайті wlm.org.ua.

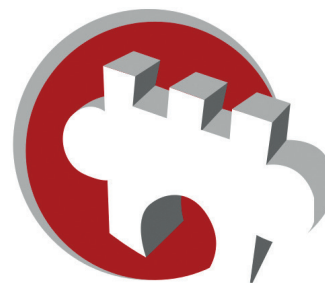

На фотознімках: Миколаївська церква та Андріївська каплиця Святогірської лаври. Переможець ВЛП-2013 в Україні. Фото Дмитра БАЛХОВІТИНА, Мечеть Джума-Джамі, м. Євпаторія. 2 місце ВЛП-2013 в Україні.

Фото Євгена та Ольги МАХОНЬКІВ, Церква святого Миколая та руїни палацу у Меджибізькому замку. 3 місце ВЛП-2013 в Україні. Фото Вадима ПОСТЕРНАКА.

Ліцензія всіх світлин CC BY-SA 3.0

Вантаж світлин

Ініціатива проведення конкурсу Wiki Loves Monuments належить редакторам вільної інтернет-енциклопедії Вікіпедія з Нідерландів, які 2010 року запропонували сфотографувати 50 тисяч пам'яток своєї країни.

Протягом вересня на Вікісховище було завантажено понад 12 тисяч фотографій нідерландських пам'яток, найкращою з яких визнана світлина фасаду будинку по вулиці Vijzelstraat, 31, в Амстердамі, зроблена користувачем

Rudolphous. Він же був визнаний найактивнішим конкурсантом – спеціально задля цієї події сфотографував 1371 об'єкт.

Наступного року ініціативу нідерландців підхопили 18 країн. А це понад 5000 учасників,

що завантажили 168 тисяч фотографій. Конкурс проводився у два тури – національний і міжнародний. До міжнародного було обрано 169 світлин пам'яток, а найкращою визнана фотографія монастиря К'яжна на околицях Бухареста. Тисячі робіт були розміщені на сторінках Вікіпедії у статтях про відповідні населені пункти або про відповідні пам'ятки. У жовтні 2012 року конкурс Wiki Loves Monuments – 2011 визнаний Книгою рекордів Гіннеса найбільшим фотоконкурсом у світі.

2012-го географія конкурсу охопила 35 країн світу з чотирьох континентів. Уперше

«Вікі любить пам'ятки» було організовано і проведено також в Україні. В базі даних конкурсу зібрано понад 800 тисяч пам'яток, які пропонувалися його учасникам. Найкращою фотографією вибрано знімок гробниці Сафдарджанга (Індія).

2013 року у конкурсі взяли участь 50 країн, було завантажено понад 370 тисяч світлин. В Україні захід проводився під патронатом Міністерства культури.

2014 року інформаційним партнером міжнародного фотоконкурсу «Вікі любить пам'ятки» є газета «Культура і життя».

редактор
Світлана СОКОЛОВА

арт-проект

■ КИЇВ

5 вересня – виставка-конференція 3D Print Conference Kiev в Національному спортивному комплексі «Олімпійський». Демонстрація потенціалу ринку 3D-друку, результатів роботи кращих художників світу, інженерів, архітекторів і дизайнерів.

До 28 вересня – IX Міжнародний фестиваль актуальної анімації та медіа-мистецтва LINOLEUM 2014. Виставка «Велика українська мультиплікація – все, що залишилося» з приватної колекції Антона Мухарського, до якої ввійдуть колажі та целулоїди радянських мультів «Приключення козаков», «Острів сокровищ», «Капітан Врунгель».

■ ДНІПРОПЕТРОВСЬК

До 24 вересня – міні-виставка Designer today в арт-кафе «Невідомий Петровський». Роботи дизайнерів Євгенія Петльова і Дмитра Тура (Ukrainian Riot Clothing і TURworks). Вони висловлюють свою думку за допомогою графічних зображень, насичених сенсом, іронією та власною позицією на те, що відбувається в країні. Частина коштів від продажу робіт авторів надходить на підтримку української армії.

■ ЛЬВІВ

До 21 вересня в галереї «Зелена канапа» – виставка «АРДЕКОХ» – продовження малярського циклу, вперше презентованого Юрієм Кохом у вересні 2013 року. Вона являє собою поєднання зображень італійських вулиць, панянок у капелюшках, робіт у вигляді вивісок із незвичайними, навіть химерними портретами. Тут є зображення тенора Олега Лихача, Бруно Шульца, Гоголя у жіночому вбранні і навіть «Портрет поважної дами» у зеленому капелюшку, риси обличчя якої дивним чином нагадують відомого українського політика.

Експозиція містить нові персонажі з відомої «гуцульської» серії.

Світлана СОКОЛОВА

У столичному арт-просторі «G-13» презентовано мистецьку акцію «Збройна кімната. Частина перша».

Відвідувачів експозиції, побудованої у транспортній фурі, зустрічають ряди підвішених на стінах гіпсових автоматів Калашникова. Кризь цей моторошний стрій треба пройти вглиб, щоб роздивитися картину відомого художника Андрія Зелінського. Це навчальний плакат для вояків із зображеннями танка, пунктиром – лінії вогню, спрямованої на бійця-мішень та написом: «Боец, знай и умело используй приемы против дронов врага!» І хоча зброя біла, а плакат, здається, стосується комп'ютерної гри, стає ніяково. Адже коливається фура, звучить музика, нагадуючи гул поля бою. Відчуття: немов під'їжджаєш до нього.

Автори ідеї – творчий тандем «GAZ» у складі Олексія Золотарьова та Василя Грубляка – представляють пілотний проєкт із серії.

Пересувна експозиція та вже виправдані форми художнього вираження. Використання шарму наочності, лаконічності й доступності та абсолютна форма військового артефакту. Все це наводить на думки: що означає збройне вторгнення для кожного з нас?

«Ми з Василем зробили зліпки зброї терористів – автоматів Калашникова, оскільки вони є символом, з одного боку, примітивної, а з другого – ніби універсальної військової зброї. З художньої точки зору мені подобається його зовнішній вигляд. А на картині – дрони. Хотілося б, щоб в майбутньому на кордоні вони, а не військові відбивали ворога, – я за роботизацію захисту, нехай керують на відстані».

«Дивлюся на зброю і думаю: це путінський «голуб миру», – додає Василь, – адже автомат Калашникова – основний вид зброї, який експортує Росія в

країни третього світу терористам».

Гості поділилися враженнями. Євгенія Михайленко, фотограф, дизайнер, архітектор: «Страшно, начебто їдеш на війну. Ніби купа солдатів сидять, і так тісно... Ефект 3D». Геннадій Козуб, комісар міжнародного симпозиуму мистецтва «Бирючий»: «Цікавий соціальний проєкт, прикро, що хлопці не змогли показати його в „Мистецькому Арсеналі“ та на інших великих просторах».

Наприкінці гіпсову зброю роздали гостям. «Можете розбити її, малювати нею», – каже Олексій, і гості азартно троцяють

«голубів миру» із прикладами та пишуть ними на асфальті: «Ні – війні». Кладуть пожертви до скарбнички «Допоможемо армії». А художниця Жанна Кадирова з артефактом фотографується. «Якщо б ними лише малювали, було б краще», – роздумує вголос вона.

«Планується, що виставка помандрує Україною та за кордон до європейської публіки. Насамперед побуваємо у Харкові в „Єрмілов-центрі“, в Берліні», – каже мистецтвознавець Катерина Рай, яка допомагала реалізувати ідею.

Фото авторки

Дереволюди та інше

До 28 листопада у Хмельницькому обласному художньому музеї представлений новий проєкт Миколи Малишка. Знову – звернення до улюбленого дерева.

Грубо витесуючи свої роботи, художник-лісоруб вибудовує об'ємну пластику, «архітектура» якої успадкована від Олександра Архипенка. Йому Малишко завдячує роздумами над природою рухомої скульптури, яка досягається побудовою конструкції «дереволюдини».

Ще одне джерело досвіду – японська й українська народна пластика та власні архітектурні практики. Емоційна ж складова черпається із творчості попередників та українського сьогодення із соціальними катаклізмами.

В емоціях митець шукає «другу силу», яка стирає з пам'яті минуле й несе вперед – до омріяного. Розмірковує над категоріями відомого й незвіданого, між якими – шлях до майбутніх осягнень.

Олена ЄГОРУШКІНА

редактор
Алла ЧЕРДИНЦЕВА

сучасне мистецтво

■ ХАРКІВ

Виставку живопису Харкова 1980–2000-х рр. з колекції академіка Віктора Єременка вперше презентували у харківському ЄрмиловЦентрі. Колекція постійно зберігається у закритому для відвідувачів Фізико-технічному інституті низьких температур, яким довгий час керував Віктор Єременко, і тому широкій громадськості практично не відома.

Зібрання формувалися протягом останніх трьох десятиліть. Серед творів його колекції – живопис провідних майстрів Харкова останньої чверті ХХ-початку ХХІ століття: Павла Брозголя, Віктора Гонторова, Павла Тайбера, Віталія Куликова, Вахагана Норазяна, Михайла Попова, Олександра Жолудя, Євгена Світличного, Юрія Шейна та інших. Окрасою експозиції стали й полотна Івана Марчука, Бориса Плаксія та Віктора Гонторова.

■ ЛОНДОН

Перший автопортрет одного із засновників The Beatles Джона Леннона виставлений на торги британським аукціонним домом Sooper's Own. Стартова ціна лоту складає п'ять мільйонів доларів.

Експресіоністська картина виконана в чорно-червоних тонах. У центрі зображення – фігура людини та прямокутник. В 1970-х роках це полотно з аукціону Sotheby's придбав колекціонер із США. Зараз його зібрання розпродується.

Картину було створено музикантом в 1958 році, коли він навчався в художньому коледжі Ліверпуля. Як зазначає видання, той період був особливо значущим для молодого Леннона: саме тоді загинула в автомобільній аварії його мати, і це дуже сильно вплинуло на музиканта. Майже в той самий час Леннон зустрів свою майбутню дружину Синтію, а також проводив перші виступи з Полом Маккартні та Джорджем Харрісоном у складі гурту Quarrymen.

■ КИЇВ

9 червня фонд «Ізоляція», що знаходиться у Донецьку, був захоплений силами самопроголошеної ДНР. Із того часу ця інституція працює «в екзилі». Нещодавно нею оголошено програму художніх та культурних ініціатив у Києві.

Для участі у програмі всі охочі мали змогу запропонувати творчий проект, що дає глибоке розуміння й розкриває нові аспекти окупації: фізичні, соціальні та психологічні. Проекти-учасники будуть презентовані в публічному просторі міста. Щоденні акції мають відбутися з 18 вересня до 12 жовтня.

Ганна ПАРОВАТКІНА

Національний художній музей України спільно з Українським центром розвитку музейної справи започаткували благодійну програму «Леви своїх не лишають» на підтримку поранених військових та постраждалих музеїв у зоні АТО.

Першою її акцією у знаменитому Будинку із левами (так споруду, створену архітектором Владиславом Городецьким, у якій розташовано музей, між собою називають кияни) стало відкриття мультимедійної виставки «Війна. 11 портретів» Тараса Полатайка.

«Ми будемо робити те, що робимо завжди: вести екскурсії, читати лекції, відкривати виставки, влаштовувати зустрічі та майстер-класи – і радіти кожній нагоді поспілкуватись. Але в найближчі місяці музей працюватиме з важливою метою – хочемо, щоб наші поранені воїни скоріше встали на ноги і повернулися додому, а понівечені музеї в зоні АТО отримали можливість уберегти свої колекції. Просимо суспільство підтримати!» – такими словами розпочинається звернення музейників із приводу започаткування благодійного проекту до громадськості.

Суть програми проста. У Національному художньому музеї

Обличчя війни

відбудеться низка мистецьких подій, всі кошти від проведення яких спрямують на підтримку наших вояків та постраждалих від війни музеїв у Луганську, Донецьку тощо.

«Заплановано творчі зустрічі, майстер-класи, концерти, кінопокази з обговореннями, книжковий обмін, мистецька лотерея та інше. Всі охочі можуть залишати для воїнів

листи і малюнки, а також робити посильні внески, обмінюючи їх на символічних «левів». Звіт про використання коштів публікуватиметься на інформаційних ресурсах музею та Українському центрі розвитку музейної справи, а також надсилатися добровільцям електронною поштою за їхнім бажанням. Проект триватиме до перемоги». Знай наших!

Бажаючих не словом, а ділом підтримати своїх знайомих багато. Вже цими вихідними у музеї пройшли благодійний концерт за участю співачки Марії Чеби, гурту Ray Band та фрік-кабаре Dakh Daughters, а також кінопоказ від об'єднання Вавилон'13 та спільне обговорення з авторами.

«Заголовний» проект «Війна. 11 портретів» було створено Тарасом Полатайком на початку серпня, його героями стали пацієнти хірургічного відділення Головного військового клінічного госпіталю в Києві, які потрапили туди з фронту з важкими пораненнями. (Відомий художник, який з 1989-го живе і працює у Канаді та Нью-Йорку, спеціально прилетів до України, аби підтримати свою Батьківщину у скрутні часи). Дивлячись прямо у вічі пораненим солдатам, відвідувач виставки водночас має змогу послухати їхні голоси, їхні розповіді та роздуми.

Ефект дежавю

У Меморіальному комплексі «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 років» презентували виставку «Апокаліпсис ХХ століття. Світові війни».

Два наймасштабніших збройних конфлікти ХХ століття принесли світові руїну, спустошення, смерть, забравши життя 75 млн людей. На вістрі геополітичних інтересів держав-завойовників обидва рази опинялася Україна. Якщо не ставити дати подій, то можна заблукати в часі, настільки спіралью відбувалися ці бойовища. «Навіть найвизначніші

місця боїв на українській землі співпадали географічно із зсувом у часі на чверть століття», – роз'яснюють концепцію нової виставки у музеї.

В основі експозиції – автентичні пам'ятки, більшість із яких представлені вперше: світлина і особисті речі героїв минулих війн, фото зруйнованої у Першу світову церкви в Дюнкерку на півночі Франції, знищеного в 1941 році Успенського собору Києво-Печерської лаври тощо. Завершують огляд світлина подій 2013–2014 років на київському Майдані, в Криму, на Сході України Єфрема Лукацького, Максима Дондюка та інших.

До створення проекту долучилися: Національний музей історії України, Національний

Києво-Печерський історико-культурний заповідник, Музей однієї вулиці, Музей історичних та культурних реліквій родини Шереметьєвих, Музей «Православна Україна» Київської Митрополії Української Православної церкви, Центральний державний архів громадських об'єднань України, Центральний державний історичний архів України (м. Київ), Центральний державний кінофотофоноархів України імені Г. С. Пшеничного, Всеукраїнське громадське об'єднання «Союз «Народна пам'ять».

Алла ЧЕРДИНЦЕВА

Головний редактор
журналу «Український театр»
Надія СОКОЛЕНКО

театр

■ КИЇВ

7 вересня у Центрі імені Леся Курбаса мистецька група «Яра» з нью-йоркського театру «La MaMa» покаже свою нову виставу «Глибинні мрії», створену разом із Сергієм Жаданом та за участю фрік-кабаре Dakh Daughters Band про мрії, минуле та сьогодення Донбасу.

Театральна вистава була задумана і вперше поставлена у жовтні 2013 року американським режисером Вірляною Ткач у Донецьку – у Платформі культурних ініціатив «Ізоляція». В основу лягли записи розмов із молодими донеччанами. У червні, коли територію колишнього заводу ізоляційних матеріалів, де розташовувалася «Ізоляція», було захоплено терористами, мітті вирішили поновити роботу над проектом в Києві.

■ ВИДУБИЧИ

11 вересня відкривається сьомий Міжнародний мультидисциплінарний фестиваль ГОГОЛЬFEST за участю Orkestronika (Франція), театру-кабаре Che у Moche (Іспанія), фрік-кабаре Dakh Daughters Band, Музично-конструкторського бюро (Мішуков, Кабанов, Борисов), fashion art, 100 танцівників, десятків музикантів і ЖИВИХ ДУШ.

Цілоком у гоголівському дусі організатори фестивалю радять: «Підніміть повіки, погляньте на світ ширше. Подивіться на мури, які ви самі собі вигдали, і побачте, що перешкоди відсутні – є лише вікна можливостей. Озирніться навколо і побачте в очах людей зірки, що їх раніше ви шукали в небі. Завтра починається сьогодні. Мир – народжується у голові. Тут і тепер.»

Сюрпризи 80-го сезону

Катерина МАЩЕНКО

14 вересня о 19.00
Національна оперета
запрошує на стильний
та вишуканий гала-
концерт до відкриття
80-го, ювілейного,
театрального сезону.

Вяскравий шоу-програми – вся палітра стилів та жанрів, у яких працює сучасний музичний театр європейського зразка. На глядачів чекають улюблені номери та нові несподівані прем'єри. Дивовижний світ інтригуючої гри, чаруючого співу та запального танцю полонить серця, а святкова атмосфера подарує гарний настрій!

Гала-концерт стане яскравим стартом цікавого, сповненого приємних сюрпризів ювілейного сезону та знаковою подією у культурному житті країни.

У новому сезоні Національна оперета планує реалізувати низку цікавих прем'єр. Робота йтиме над втіленням одного з найвідоміших бродвейських мюзиклів «У джазі тільки дівчата» Дж. Стайна, на малечу чекає музична вистава за мотивами казки С. Маршака «Кицькин дім». У планах – постановка класичної оперети (один із творів І. Кальмана). Вже у вересні театр разом із університетом банківської справи Національного

банку України проведе спільний благодійний захід із метою збору коштів на потреби української армії для захисту Вітчизни, збереження незалежності та територіальної цілісності нашої держави.

Наступним проектом стане «Вечір мюзиклу» (31 жовтня). На шанувальників класики чекає симфонічний концерт «Від Баха до Оффенбаха» (28 листопада). Із нагоди 80-річчя від дня заснування Національної оперети колектив готує грандіозну святкову програму «Vravo, l'Operette!», насолодитися якою глядачі зможуть 19 грудня. А

напередодні Нового року на публіку чекає вже улюблений новорічний проект, присвячений музичній спадщині композитора родини Штраусів.

У новому сезоні оперета порадує брендовими шоу-програмами до Дня всіх закоханих та до 8 Березня. Серед оригінальних концертів особливе місце посяде концерт, наповнений музикою українських композиторів, що народилися в різних куточках України і творчість яких пронизана щирістю і любов'ю до Батьківщини, – «Україна в піснях і романах». Не обійдеться

без масштабних міжнародних проектів, серед них – музичний фестиваль «О-ФЕСТ 2015», котрий втретє збере на сцені театру провідних артистів і музикантів із різних країн світу.

І це далеко не всі грандіозні плани, сюрпризи – попереду. Національна оперета – сучасний, авангардний театр, в якому звикли радувати приємними несподіванками, дивувати сміливими рішеннями та неординарними подіями, тому й не розкривають усіх секретів, тримаючи деякі проекти у таємниці.

Товариство класиків

6 вересня Київський театр опери і балету для дітей та юнацтва відкриває свій 33-й театральный сезон.

Прем'єрною виставою стане «Оперна абетка для дітей та їхніх батьків, або У пошуках загублених нот» – це третя частина просвітницького проекту «Музичні класики». «Під час вистави відбудеться знайомство з цікавими фактами з історії опери та невідомою частиною будь-якої оперної вистави – партитурою, а провідником у цій подорожі стане геніальний композитор Моцарт», – пояснюють у театрі.

Розповідаючи про свою нову виставу, режисер Віталій Пальчиков підкреслив: «Весела,

безтурботна і життєствердна вистава, в якій об'єднано найкращі, найяскравіші фрагменти із найпопулярніших опер. Вона покликана познайомити дитину із оперою, підготувати до її сприйняття».

На маленьких глядачів та їхніх батьків у холі театру протягом

двох днів чекає багато несподіванок та сюрпризів. Крім того, діти матимуть можливість написати листа чи створити малюнок-звісточку, побажання війнам української армії. Також керівництво театру ініціює збір коштів для поранених, які лікуються у Київському військовому госпіталі.

Нещодавно група солістів та симфонічного оркестру Київського театру опери і балету для дітей та юнацтва провели благодійний концерт у навчальному центрі Сухопутних військ Збройних сил України у містечку Десна Чернігівської області. Артисти кажуть, що коли говорять гармати, музики не мають мовчати.

«Нашу програму ми намагалися зробити радісною, адже ми впевнені, що пісня, музика – це те, що додає духу, мужності, надії і віри, наповнює серця прекрасним», – говорить в. о. художнього керівника театру Віталій Калітовський.

Надія СОКОЛЕНКО

редактор
Антон ФІЛАТОВ

КІНО

У КІНОТЕАТРАХ ІЗ 4 СЕРПНЯ

Осінні настрої прийшли в українські кінотеатри з календарною пунктуальністю. Позитив літніх комедій контрастно змінився на меланхолію драм та жакхвичків найпоетичнішої пори року. «Час задуматися про найголовніше у житті», — немов читаєш між рядків у репертуарах кінотеатрів.

Винні зірки

Головна героїня стрічки Хейзел хвора на рак. Незважаючи на те, що хвороба поступово відступає, дівчина не відчуває ані краплини радості. Одного дня у групі підтримки, яку вона відвідує аби не занепасти духом, Хейзел знайомиться з хлопчиною Августом. Між ними моментально спалахує почуття. Разом вони відправляються у дивовижні пригоди. Під час подорожі зайвий раз переконуються, що сенс життя можна відшукати у будь-якому його відрізку.

Самотній за контрактом

Фронтмен рок-гурту «Серце міста» Слава Лебедев дуже швидко стає популярним. У нього закохується юна Лілі Фіалко, яка й не підозрює, що він — зірка. На заваді їхнього роману опиняється контракт, укладений виконавцем із продюсером. Згідно з ним, музикант не має права одружуватися, аби не відбити до себе інтерес молодих шанувальниць.

Париж: Місто мертвих

Ви бачили справжній Париж? Ні, це не тільки Ейфелева вежа, Єлисейські Поля, вишукана архітектура, запах дорогих парфумів та елегантний одяг. Це й диавольські катакомби, в яких живуть істинні володарі нашого світу. Саме в цей світ потрапляють загублені душі мерців...

Цьогоріч практично на всіх найпрестижніших кінофорумах світу Україна користувалася особливою увагою.

У Каннах та кількох десятках інших європейських фестивалях «Плем'я» Мирослава Слабошпицького здобуло цілий букет нагород. На Берлінале український павільйон був одним із найвідвідуваніших. А на конкурсі кінофесту в Локарно презентували вітчизняну короткометражку Марії Кондакової «Листопад».

Поряд зі згаданими кінофестивалями дещо окремо стоїть Венеційський (Мостра). В його рамках цьогоріч не був представлений жоден вітчизняний фільм. На Венеційському кінофесті українські стрічки світилися вкрай рідко. За всю історію незалежності всього чотири наші картини показувалися в рамках Мостри.

Вперше наш прапор замайорів на острові Лідо, де проходить кінофорум, у 1992 році. Тоді показали фільм Андрія Дончика «Кисневий голод».

Корпорація Мостри

Антон ФІЛАТОВ

Картину було відзначено призом Асоціації італійських кінокритиків. Це одна з головних українських стрічок 90-х. Почавшись на Мострі, її фестивальна доля продовжилася на багатьох інших кінофорумах. В основу сценарію було покладено ранні армійські оповідання Юрія Андруховича, разом із яким режисер і написав скрипт.

У 2001 році стрічка Тараса Томенка «Тир» потрапила на конкурс короткометражних фільмів Мостри, де була відзначена премією Arte-France. Простий і страшний сюжет «Тиру» розповідає про хлопчика-безхатька, який мріє виграти мільйон, поцілвши в мішень у тирі.

У 2005-му поза конкурсом Мостри було показано «Настройщика» Кіри Муратової. Картину знято за мотивами мемуарів відомого російського детектива царських часів Аркадія Кошка. Це добродушна іронічна історія про сором'язливу людину, яка, добре розуміючи те, що їй брешуть на кожному кроці, продовжує вірити в усю цю неправду.

Остання на сьогодні українська картина була представ-

лена на острові Лідо в 2011 році. Це стрічка Міхаль Боганім «Земля забуття», що брала участь у програмі дебютних фільмів, однак лишилася без нагород.

У франко-українській «Землі забуття» експлуатується тема чорнобильської катастрофи. Це, напевне, й зіграло суттєве значення, що цю надто посередню картину прийняли на настільки престижний кінофорум. У стрічці

розповідається про жінку, вєсілля якої припало на день вибуху ЧАЕС.

Переглядаючи ці фільми, напрошується лиш одне більш-менш виправдане узагальнення: оптимістичніші вітчизняні фільми на Мострі призів не отримували, натомість декадентські картини про патології, розбещення та падіння — відзначалися.

Фотознімок: filmuforia.co.uk

Сороміцьке «Плем'я»

Відверті кадри з фільму Мирослава Слабошпицького «Плем'я» обійшли пресу ще задовго до його прем'єри.

Одних це змусило одразу відвернутися від стрічки та поставити на ній тавро «порнографія». А інших як естетично, так і морально — збуджувало. До якого з цих двох таборів віднести себе — глядач зможе визначити з 11 вересня, коли картина вийде у прокат.

«Плем'я» розповідає про хлопця, що потрапляє в інтернат для дітей, які мають проблеми зі слухом. Буквально у перший же день йому доводиться зіштовхнутися з місцевою мафією — угрупованням підлітків, котрі займаються проституцією, крадіжками та нелегальною торгівлею. Опинившись серед хлопців, які працюють кулаками, він дуже швидко пізнає радощі кримінального життя.

Та згодом він закохується в одну з учениць, яка ледь не щодня продає себе у кабіні зголотнілих за жіночою плоттю далеkobійників. Одержимий чи то сексуальним бажанням, чи то любов'ю, протагоніст починає боротися за її увагу.

Картина знята повністю мовою глухонімих. Це своєрідне новаторство забезпечило їй прихильність європейських кінокритиків. Починаючи з травня, стрічка

ледь не щотижня отримує нагороди на кінофорумах.

«Бог не народить — не візьмеш ні сім'ям, ні плем'ям», — говорить у стародавньому прислів'ї. Що ж, ця стрічка засвідчила, що в Україні народився ще один великий режисер. Ну, а «від Бога» він чи «навпаки» — вирішувати кожному глядачу особисто.

Веніамін КІНЧУК

редактор
Антон ФІЛАТОВ

КІНО

■ КИЇВ

Маленьких киян навчатимуть розумінню сучасного мистецтва. Безкоштовні заняття відбуватимуться у вигляді ігор. Освітня програма «Арт-детективи» розрахована на дев'яти-десятирічних. Розпочнуться заняття шостого вересня у PinchukArtCentre й триватимуть щосуботи п'ять тижнів.

Ця навчальна детективна гра знайомитиме юних відвідувачів арт-центру (а заодно їхніх батьків) зі світом сучасного мистецтва, його найвідомішими представниками, роботами та ідеями. Курс допоможе збагнути, що таке музей і як він функціонує, ознайомитись із найгучнішими злочинами у сфері мистецтва.

Діти проводитимуть детективні арт-розслідування, що доповнюватимуться захоплюючими екскурсіями, освітнім лекторієм та домашніми завданнями для всієї сім'ї. Освітня арт-гра продовжуватиметься і вдома – після занять. Таким чином і батьки залучатимуться до сучасного мистецтва. На першому занятті розповідатиметься про історію та систему організації музею. На другому – власне про мистецтво, на третьому – про таємничі злочини. Зокрема, хто вкрав Мону Лізу. Про художників говоритиметься на четвертому, а відкрите розслідування з екскурсією для батьків завершить цикл.

■ УКРАЇНА

Завершилися літні канікули. А напередодні нового навчального року чимало столичних дітей, що відпочивали за містом, повернулися додому. За цей час дітлахи відвикли від інтенсивного руху і, звичайно, ж забули правила безпечної поведінки на дорогах. Тож їм необхідно нагадувати прості й загальновідомі речі – як перейти дорогу, обов'язково зупинитись перед цим, подивитись праворуч і ліворуч. Адже навіть на «зебрі» переходити дорогу можна лише переконавшись, що машини зупинились.

До двадцятого вересня у столиці проводитимуть уроки дорожньої грамоти маленьким пішоходам, щоб упередити можливі нещасні випадки. У рамках традиційної акції «Увага! Діти на дорозі!» дорослі у вигляді ігор розкажуть про Правила дорожнього руху, що означають дорожні знаки. А найкращі слухачі отримають світлодіодні елементи – флікери, щоб бути помітними для водіїв у темряві.

Пригоди Котигорошка

Сергій БАХІН

Українські мультфільми можуть бути не гіршими за диснейські.

Як доказ – новий серіал про нашого казкового героя Котигорошка.

Прем'єра вітчизняного мультіка, точніше, відразу чотирьох, відбулася нещодавно на телеканалі 1+1.

Це своєрідне продовження мультфільму «Котигорошко», який був випущений ще 1970 року. Три з половиною десятиріччя тому анімаційну стрічку створили на Київській студії науково-популярних фільмів. За мотивами народної казки маленький Котигорошко, котрий народився-викотився з гороху, рятує своїх трьох братів і сестру від злого Змія. А допомагають йому троє вірних друзів – Вернигора, Вернидуб, Крутивус.

Нинішні герої значно осясучаснилися порівняно з 1970 роком: особливо Котигорошко – підріс, наростив м'язів. А ще до старої четвірки друзів долучився новий персонаж (його говірливі прототипи дуже модні у нинішній анімації) – балакучий птах Одуд. Він виконує роль розповідача, задає і підтримує комедійний тон серіалу.

– Пригоди Котигорошка – це веселі фільми, в основі яких лежить український фольклор: казки, міфи. Тому ми зняли їх так, щоб діти сміялися, а дорослі всміхалися, – розповіла режисерка і сценаристка роботи Ярослава Руденко-Шведова. – Наш підхід полягав у тому, що ми знаходили ексцентричні, сміхові елементи й мотиви в казках, міфах, билинах і розвивали їх у самостійні історії, переказували на сучасний лад.

Попри те, що Котигорошко, Вернигора, Вернидуб і Крутивус – богатирі, биліні супермени, в них є чимало

побутових негероїчних рис. Наприклад, здорованя Вернигору запросто лушчє його дружина. Та й взагалі вся компанія, як водиться у подібних мультіках, постійно потрапляє у якісь халепи: забирається у лігво до велетнів, ловить капосних чортів. Утім, наслідком кожної такої пригоди є покаранє зло і перемога добра.

Під час телевізійного ефіру було продемонстровано дебютні чотири серії. У першій наші герої визволяють золотого Солом'яного бичка від маленького Людожера. У другій – з'ясовують стосунки з Лісовиком. Назва третьої

говорить сама за себе – «Наречена для Котигорошка». Не менш красномовна назва і четвертої – «Помста чорта Хмирі». Всі серії тривають трохи більше 13 хвилин, загалом 53 хвилини.

Наразі творці картини працюють над чотирма наступними серіями, які незабаром мають вийти на екран. Називатимуться вони «Аква віта», «Дракон», «Веселка», «Врода і чаклунство». Всього має бути 12 частин. Знімається серіал на студії «Україмафілм», де колись створювали знаменитих «Як козаки...», «Пригоди капітана Врунгеля» і «Острів скарбів».

Казкові сюжети

Кілька років тому на телеканалі 1+1 вийшов анімаційний серіал для наймолодших «Ескімоска».

Кожна серія тривала лише 5 хвилин. Головна героїня стрічки – десятилітня Ескімоска мешкає у сніговій Арктиці. Серед її друзів – Білий Ведмідь і Олень, а також дворічний брат Ніні, найстарший серед усіх Розумник і Громила. Щодня Ескімоска зі своїми друзями рибалить у маленькій бухті. І щоразу знаходять у воді якийсь загадковий предмет, намагаючись дізнатися про його призначення. У процесі пошуку весела компанія постійно потрапляє у кумедні ситуації.

Мультсеріал робився на кіностудії HanzhonkovFilm за підтримки державного агентства України з питань кіно. Режисер Олексій Шапарєв використовував сучасну технологію 3D.

Нещодавно відбулася прем'єра другого сезону «Ескімоски». Серія виходитиме в ефір щонеділі по полудні, а загалом має бути показано 26 робіт. Студія «Анімагарт» планує зняти п'ять сезонів.

редакція журналу

ДИТЯЧА СТОРІНКА

МАЛЮНКИ з літер і знаків клавіатури

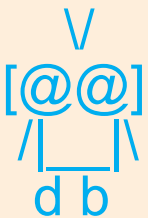

НАМАЛОЙМО
РАЗОМ ТРОЯНДУ

Насамперед переведи клавіатуру на англійську мову. Тепер натискай підряд три дефіси. Тепер затисни **Shift** і натисни нашу **X**. Вийде **{**. Зроби так двічі. Далі ще два дефіси. Ще один раз **Shift** і **X**. І наостанок **Shift** з **2**.

От що вийшло: ---{{-}@

ТЕПЕР СКЛАДНІШЕ: РОБОТ

Перший ряд. Три пробіли. Клавіша з похилою лінією (коло кнопки Enter). Наша клавіша з крапкою. Вийде так: **V**.

Другий ряд. Кнопка з нашою **X**. **Shift** з **2**. Знову **Shift** з **2**. Клавіша з нашою **I**.

Третій ряд. Один пробіл. Наша клавіша з крапкою. **Shift** з похилою лінією. **Shift** з дефісом двічі. **Shift** з похилою лінією. Просто похилена лінія.

Четвертий ряд. Два пробіли. Маленька літера **d**. Пробіл. Маленька **b**. У тебе є робот!

Видавництво «Мамине сонечко» пропонує дітям: від 5-ти до 9-ти років

передплатний
індекс: 98580

передплатний
індекс: 91895

від 9-ти років

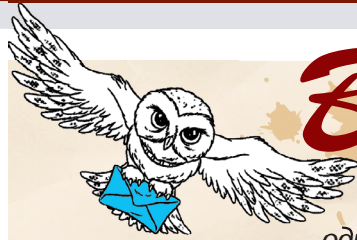

передплатний
індекс: 49630

передплатний
індекс: 68727

передплати на будь-якій пошті!

Зайди на наш сайт в Інтернеті: www.feya.net.ua

Всі до Гогвортсу!

Чи з'являлося в тебе бажання навчатися в школі для чарівників? Ну хоч один-однісінький разочок? А ті, хто полюбляють книжки і фільми про Гаррі

Поттера, точно з жалем згадували, що до них на їхнє 11-річчя не прилетіла сова із запрошенням до Гогвортсу.

Та можна попрощатися з сумом! **Адже тепер вступити до Гогвортсу може будь-хто!**

Вмикай Інтернет! І заходь на сайт за адресою: www.hogwartsishere.com. Це інтернет-сайт, створений шанувальниками творчості Джоан Роулінг. І тут можна записатися на навчальний курс відьом і чарівників! Звісно, треба хоч трішки розуміти англійську. Але, з іншого боку, це допоможе підтягнути свої знання іноземної мови. І зойно ти зареєструєшся, як отримаєш перелік усіх навчальних курсів, які затверджені Міністерством магії. Наприклад, зілваріння чи трансфігурація. Звісно, тут більше гри, ніж навчання. Але тебе попросять з усією увагою поставитися до навчальних занять. І навіть регулярно виконувати домашні завдання! Тож не лінуйся. Зазирай до своєї поштової скриньки, куди Інтернет-сови закидатимуть тобі завдання, повідомлення про нові уроки та листи від учителів-чарівників. Адже закінчити курс вдасться тільки тому, хто сумлінно виконував усі завдання. А ти як думав? **Стати справжнім чарівником не просто!**

Та крім навчання, тут можна потрапити до якогось із гуртожитків, познакомиться з іншими учнями і спілкуватися з ними в Інтернет-кімнаті. А ще – збирати чарівних жабок, картки і навіть золоті галеони.

*Що? Ти досі читаєш цю статтю?
Швидше до гаро-навчання!*

ПО ГОРИЗОНТАЛІ:

2. Гуртожиток, до якого належав Драко Малфой. **7.** Прізвище найліпшого друга Гаррі Поттера. **8.** Рослина з солодкими плодами (смоква, або фіга, або...). **9.** Видовжена дорожня скриня. **10.** Людина, яка за станом здоров'я не може повноцінно працювати і працює з обмеженнями. **14.** Змія. **15.** Східний вітер. **16.** Та, хто грає в кіно чи театрі. **19.** Прізвище головного героя книг Джоан Роулінг. **21.** Місце стоянки кораблів. **22.** Установа, в якій можна побачити екзотичних тварин. **23.** Гуртожиток, символом якого є лев.

ПО ГОРИЗОНТАЛІ:

1. Подруга Гаррі Поттера. **3.** Нею вкрита шкіра риби. **4.** Тварини. **5.** Навчально-виховна робота (абр.). **6.** Предмет, який довгий час викладав професор Снейп. **9.** Сітка для стрибків. **11.** Західний вітер. **12.** Коли хтось довго розмовляє, то кажуть, що він ... точить. **13.** ... і після. **14.** Частина естафети. **17.** Радіолокаційний прилад. **18.** Цар Коринфа. **20.** Штат США. **21.** Найрудіший друг Поттера.

По вертикалі: 1. Герміона. 3. Луска. 4. Звірі. 5. НВР. 6. Зилваріння. 9. Батл. 11. Ост. 12. Ляси. 13. До. 14. Етап. 17. Радар. 18. Сизиф. 20. Отайо. 21. Рой.
По горизонталі: 2. Слизерин. 7. Бізлі. 8. Інжир. 9. Батл. 10. Інваїд. 14. Ефа. 15. Ост. 16. Актриса. 19. Поттер. 21. Рейд. 22. Зоопарк. 23. Грифіндор.

редактор
Любов ЯКИМЧУК

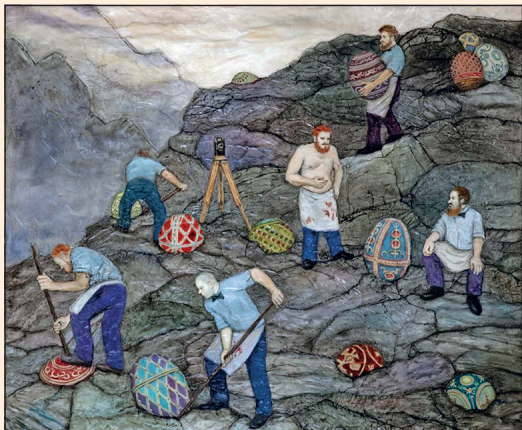
фестивалі

Війна і мир

ХАРКІВ

До 6 вересня в Харкові проходить фестиваль молодіжних проектів Non Stop Media-7, організований муніципальною галереєю.

У конкурсній програмі представлені художні проекти на вільну тему в усіх можливих техніках – від традиційного живопису до нових медіа. Цьогоріч це – Марія Куликовська (Керч – Київ), Тетяна Денисенко (Київ), Валерій Кописов (Херсон), Сергій Григорян (Івано-Франківськ), Тарас Серета (Харків) та інші цікаві молоді художники.

Також охочі мають можливість послухати лекції арт-директора центру сучасного мистецтва PinchukArtCentre Б'єрна Гельдхофа, львівського художника Андрія Лінника та російського соціально-критичного художника Петра Павленського.

Доволі насиченою є паралельна програма фестивалю – відеопокази, літературні виступи, музика і театр.

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ

До 7 вересня у Кам'янці-Подільському Хмельницької області відбудеться IV міжнародний соціокультурний фестиваль «Республіка», на якому виступають сорок музичних колективів України та зарубіжжя, а арт-команди змінять місто на очах у глядачів, розмальовуючи фасади міських будинків.

Цьогорічна «Республіка» робить акцент на об'єднанні митців зі Сходу та Заходу України та з-за кордону. Зокрема, відвідувачі зможуть почути українські гурти «Тинь сонця», Vivienne Mort, епатажних Dakh Daughters та Скрябіна. Із Німеччини приїде гурт Behind the Masquerade, а з Польщі — Nadija.

До художнього оформлення міста будуть залучені мешканці будинків і перехожі. Для цього вже приготували свої ескізи такі майстри балончика й пензля, як Стрелков та арт-група «Другий Фронт» (Київ), «Добрыя Люди» (Донецьк), «М97» (Одеса), Кальков (Луцьк).

Програму доповнять лекції з урбаністики та акції з «партизанського садівництва» – із використанням насінневих бомб та «зеленого» графіті з моху.

Любов ЯКИМЧУК

«Між літом і зимою, між сходом і заходом, між війною і миром», – таке гасло фестивалю «Just-in-between», що відбувся нещодавно в Тернополі.

Організатори, мистецька агенція «АртПоле» і тернопільська галерея «Бункермуз», присвятили цей захід Дню шахтаря. Тоді як на Донбасі відбувається фактична війна, пошуки взаємодії між музикантами, поетами, художниками з Києва, Львова, Донецька, Тернополя, Луганська та інших міст спрямовані на порозуміння не лише між крайніми географічними точками, а й між крайніми позиціями.

Почався фестиваль висаджуванням чебрецю та вівсяниці, степових рослин, поширених на Сході України. Цей акт символічного єднання ініціював алчевський ландшафтний дизайнер Олег Божко, який не зміг приїхати через військові дії в рідному місті.

Загалом програма досить насичена – перформанси, музично-поетичні проекти, кінопокази та лекції. Між ними – жваві обговорення побаченого і почутого глядачами.

Перегляд документального фільму французького режисера Гаеля Мокаера «День шахтаря» про сюрреалізм щоденного життя шахти «Бужанська» в Нововолинську

розпалює дискусію. Чи здатен шахтар змінити професію, а чи шахта настільки змінює психіку та узалежнює людину, що це стає неможливим? У кінопрограмі також – відома стрічка Юрія Іллєнка «Лебедине озеро. Зона», який знімався на Орлових ставках в Алчевську, де зараз лунають вибухи. Всі охочі переглянули уривок стрічки про проект «Розділові», за участю Сергія Жадана, який створювали у травні в старовинній садибі на Луганщині.

Мабуть, найкраще розкриває ідею фестивалю перформанс

«Посередині», за участю донецчанина Влада Креймера та киянки Олі Михайлюк. Він і вона сидять та ловлять телехвилю. На двох екранах з'являються суперечливі новини про одні і ті ж українські події, що створюють відчуття абсурдності. Через це між парою виникає мовчазна суперечка і він різко тягне її за рукав. Героїня, щоби вивільнитися, відрізає рукав ножицями та помирає. Герой сердиться на неї за смерть, але потім закриває її у картонній труні. Все закінчується і добре, і погано. Дівчина таки прокидається, проте відчуття горя та

розтерзування – відрізаного моря, закритого неба та розірваної землі – нікуди не зникає.

Також було представлено кілька музично-поетичних проектів, зокрема, тернопільський «СИМБІОЗ» із електронною музикою та фрі-джазовий проект Марка Токаря «Казки із сірого блокнота».

На завершення фестивалю художник Мирослав Вайда відкрив виставку «Зимно», яку в тернопільській галереї «Бункермуз» можна побачити до середини вересня.

Фото Анни ЗОЛОНЬКО

Буковинські координати

Міжнародний поетичний фестиваль цьогоріч святкує п'ятиріччя. Із 5 до 7 вересня у Чернівцях відбудеться мистецький діалог між сучасними українськими поетами, їхніми зарубіжними колегами.

Традиційно Meridian Czernowitz презентує власні проекти, зокрема книгу «Ірена Карпа – письменниця, співачка, мандрівниця», книжку-диск «Бийся за неї» Сергія Жадана і гурту «Собаки з Космосу», збірку низької поезії та примітивної лірики «Пісні пісні» Андрія Бондаря, поетичне видання «Стосонце» Мідної, «Світлотиск» Пауля Целяна у перекладі Жадана і книгу «Всесвітня історія 21 століття» Нільсена.

Серед найцікавіших акцій фестивалю – «Поетична зупинка», що відбудеться біля магазину Garderobe за участю Катерини Бабкіної, Юрія Издрика та Сергія Жадана, та «Поетичний ринг», який проведе поет, тележурналіст та спортсмен Дмитро Лазуткін. Як запевняють організатори, любителів поезії неодмінно зацікавить проект Юрія Андруховича та студентів університету ім. Гумбольдта у Берліні «Вигадані поети», лекція французького Бертрана Бадью «З одного боку, і з іншого... Стосунки Пауля Целяна та Рене Шара».

Фестиваль не обмежиться лише Чернівцями. Вже стартував новий проект Міжнародної літературної корпорації MERIDIAN CZERNOWITZ під назвою «Поетичний тур. Австрія–Україна–Польща–Чехія–Німеччина», який охоплює

Київ, Харків, Чернівці, Івано-Франківськ, Львів, а також міста Польщі, Чехії, Німеччини та Австрії.

Іван ЗАТУЛИВІТЕР

ОГОЛОШЕННЯ

ПЕРЕМОЖЦІ КОНКУРСУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ ПРОГРАМ МІНІСТЕРСТВА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

20 серпня 2014 року у Міністерстві культури України відбувся другий етап засідання конкурсної комісії з розгляду конкурсних пропозицій та проведення моніторингу виконання культурно-мистецьких програм (реалізації проєктів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, які мають всеукраїнський статус, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка за рахунок коштів державного бюджету у 2014 році.

Переможцями конкурсу визначені інститути громадянського суспільства:

Всеукраїнська громадська організація «Єврейський форум України»:

– Міжнародний театральний фестиваль «Мандруючі зірки» за ціллю 1) Відтворення культури національних меншин з обсягом фінансування 20.0 тис. грн. (жовтень, м. Київ, Київський муніципальний театр опери та балету для дітей та юнацтва);

– Посібник по вивченню мови їдиш за ціллю 2) Реалізація Європейської хартії регіональних мов або мов меншин з обсягом фінансування 50.0 тис. грн. (жовтень-грудень, м. Київ).

Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Молода Просвіта»:

– Кобзарський фестиваль «Гей, вдарте в струни кобзарі» за ціллю 3) Підтримка творчо обдарованих дітей та молоді з обсягом фінансування 25.0 тис. грн. (18–19 жовтня, с. Стрітівка, Кагарлицький р-н, Київська обл.)

– Культурно-мистецька програма «Обнімійся, брати мої» за ціллю 4) Налагодження суспільного діалогу засобами мистецтва, обміну творчим

досвідом між митцями різних регіонів України, сприяння розвитку інноваційних та сучасних тенденцій мистецтва і культури на території України з обсягом фінансування 100.0 тис. грн. (20–21 вересня, м. Ставище, Київська обл.; 6–7 жовтня, м. Велика Богачка, Полтавська обл.; 11–12 жовтня, м. Запоріжжя, Хортуця; 25–26 жовтня, м. Цюрупінськ, Херсонська обл.; 15–16 листопада, м. Канів, Черкаська обл.).

Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнське суспільне об'єднання «Георгія»:

– IX Фестиваль Нового Грузинського Кіно за ціллю 1) відтворення культури національних меншин з обсягом фінансування 25.0 тис. грн. (17–28 листопада, м. Київ, кінотеатр «Жовтень»);

– Історико-культурне видання «Журнал «Сакартвело» за ціллю 1) відтворення культури національних меншин з обсягом фінансування 25.0 тис. грн. (01.09–31.10.2014 м. Київ).

Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Асоціація «КВН України»:

– Всеукраїнський культурно-мистецький конкурс для творчо обдарованих дітей та молоді «Жарт-птиця» за ціллю 3) Підтримка творчо обдарованих дітей та молоді з обсягом фінансування 15.0 тис. грн. (26–30 вересня, селище Затокка, Одеська обл.).

Всеукраїнська громадська організація «Союз підприємців поляків України»:

– Видання журналу «Handel PU» за ціллю 2) Реалізація Європейської хартії регіональних мов або мов меншин з

обсягом фінансування 60.0 тис. грн. (01.09.14–20.06.15, м. Київ, вул. Гончара);

– Видання газети «Вільність і закон» за ціллю 2) Реалізація Європейської хартії регіональних мов або мов меншин з обсягом фінансування 100.0 тис. грн. (01.09.14–20.08.15 м. Київ, вул. Гончара).

Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Республіканський культурно-освітній центр «Молодь України»:

– VI Всеукраїнський молодіжний мистецький фестиваль «Кобзареві джерела» за ціллю 4) Налагодження суспільного діалогу засобами мистецтва, обміну творчим досвідом між митцями різних регіонів України, сприяння розвитку інноваційних та сучасних тенденцій мистецтва і культури на території України з обсягом фінансування 50.0 тис. грн. (19–21 вересня, м. Канів, Черкаська обл.).

– III Всеукраїнський молодіжний історико-етнографічний фестиваль «Богуслав» за ціллю 3) Підтримка творчо обдарованих дітей та молоді з обсягом фінансування 25.0 тис. грн. (01–05 жовтня, м. Богуслав, Київська обл.).

Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Європейська інтеграція»:

– Свято польської культури в Україні за ціллю 2) Реалізація Європейської хартії регіональних мов або мов меншин з обсягом фінансування 40.0 тис. грн. (жовтень, м. Київ, Національний музей нар. архітект. і побуту України).

– Культурно-мистецька акція «Духовність в образі Святителя Луки» за ціллю 4) налагодження суспільного діалогу засобами мистецтва, обміну

творчим досвідом між митцями різних регіонів України, сприяння розвитку інноваційних та сучасних тенденцій мистецтва і культури на території України з обсягом фінансування 40.0 тис. грн. (1 жовтня, «Мистецький арсенал»).

Всеукраїнська громадська організація «Народна академія творчості інвалідів»:

– Всеукраїнський фестиваль творчості інвалідів «Ми діти твої, Україно» за ціллю 4) Налагодження суспільного діалогу засобами мистецтва, обміну творчим досвідом між митцями різних регіонів України, сприяння розвитку інноваційних та сучасних тенденцій мистецтва і культури на території України з обсягом фінансування 46.0 тис. грн. (вересень-листопад, м. Київ, бібліотека Н. Забіли для дітей, Національний музей Тараса Шевченка).

Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Соціальний вектор»:

– Всеукраїнська культурно-мистецька акція «Ми – одна родина» за ціллю 4) налагодження суспільного діалогу засобами мистецтва, обміну творчим досвідом між митцями різних регіонів України, сприяння розвитку інноваційних та сучасних тенденцій мистецтва і культури на території України з обсягом фінансування 50.0 тис. грн. (вересень-жовтень, м. Вінниця, Запоріжжя, Київ).

– Інтерактивний проєкт розвитку сучасних форм естрадного мистецтва «Фестиваль «Країна У» за ціллю 3) Підтримка творчо обдарованих дітей та молоді з обсягом фінансування 25.0 тис. грн. (вересень-грудень, м. Київ, Пуца-Водиця).

■ БЕЗОПЛАТНЕ ОГОЛОШЕННЯ

Умови для публікації безоплатних оголошень у тижневику «Культура і життя»

1. Подача оголошення будь-яким передбаченим для цього способом вважається письмовою згодою фізичної особи на обробку її персональних даних та їхню публікацію у відповідних межах.

2. Безоплатно приймаються приватні оголошення на теми, пов'язані з культурою (приватні уроки музики, вокалу, подарую книжку, картину, шукаю роботу в театрі, продаю музичний інструмент, приймаю замовлення на виготовлення народного одягу тощо).

3. Подана інформація друкується українською та російською мовами.

4. Безоплатні оголошення приймаються на вирізаних із газети купонах та

– надісланих поштою;

– по телефону/факсу +38 (044) 498–23–64;

– за допомогою СМС-повідомлень на номер телефону +38 (067) 394–97–21 згідно з формою купона;

– в редакції газети: Україна 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1;

– через електронну пошту згідно з формою купона nvu.kultura.sale@gmail.com.

5. На одному купоні можна замовити публікацію лише одного приватного оголошення.

6. Безоплатне оголошення публікується протягом двох тижнів із часу його отримання.

7. Кількість безоплатних оголошень від однієї фізичної особи не може перевищувати трьох за місяць.

8. Текст оголошення повинен починатися з предмета оголошення.

9. Оголошення про загублені документи приймаються лише в редакції.

10. Редакція залишає за собою право редакторських правок у поданому оголошенні. Інформація, яка не відповідає зазначеним умовам, НЕ ПУБЛІКУЄТЬСЯ.

11. Обсяг оголошення – до 25 слів.

12. Претензії з приводу затримки чи втрати оголошень, відправлених поштою, редакція не приймає.

13. Оголошення, подані для газети, надалі дублюватимуться на порталі uaculture.com.

14. Редакція може змінювати вимоги щодо змісту та умов публікації оголошень.

15. У випадку виявлення недоброчесної інформації (подання оголошення на чужі номери телефонів або адреси) редакція передає відповідні матеріали для розслідування правоохоронним органам.

Редакція застерігає: відповідальність за інформацію в оголошеннях несуть їх подавачі, зміст поданого оголошення повинен відповідати вимогам чинного законодавства та нормам моралі.

ГРАНТИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ МОЛОДИМ КІНЕМАТОГРАФІСТАМ

Розпорядженням Президента України від 23 серпня № 997/2014-рп призначені гранти Президента України молодим діячам у галузі кінематографії для створення і реалізації творчих проєктів:

– Артему Юрійовичу Антонченку – режисерові для виробництва неігрового короткометражного фільму «Олександр Довженко: одеський світанок» на базі товариства з обмеженою відповідальністю «Інсайт Медіа» (м. Київ) у розмірі 350 тисяч гривень;

– Ользі Валентинівні Гібелінді – режисерові для створення режисерської розробки повнометражного неігрового фільму «Білий птах з чорною ознакою» на базі товариства з обмеженою відповідальністю «Продакшн № 1» (м. Київ) у розмірі 50 тисяч гривень;

– Олесі Олександрівні Моргунець-Ісаєнко – режисерові для створення режисерської розробки повнометражного неігрового фільму «Музика моноклія» на базі товариства з обмеженою відповідальністю «Укркіно» (м. Київ) у розмірі 50 тисяч гривень.

Книжку можна придбати у видавництві за адресою: вул. Васильківська, 1 (ст. м. «Голосіївська») Довідки за тел.: (044) 498–23–64, (098) 335–99–94

Безоплатне оголошення

Текст оголошення _____

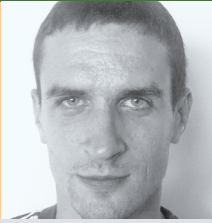
Телефон _____

ПІБ _____

Адреса _____

Підпис _____

редактор
Руслан ОНОПРІЄНКО

ПІСЛЯМОВА

**ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»
ПРОПОНУЄ:**

Повний PR-супровід фестивалів

громадських ініціатив та акцій, вернісажів і виставок

● Медіа та інформаційне партнерство

● Організація прес-конференцій та прес-турів

● Дизайн і верстка, підготовка до друку листівок, каталогів, збірників тез, книг і періодичних видань

● Поліграфічні послуги: друк від візитки до подарункового фотоальбому

● Фотозйомка – репортажна, студійна

● Реклама в загальноукраїнських та регіональних ЗМІ

Формула незалежності

Діана РИЖКОВА

Нещодавно Україна відзначила важливе для кожної держави свято – День Незалежності. А що взагалі є незалежність? І чи буває вона абсолютною та безмежною?

Так чи інакше, це філософське запитання і в чомусь навіть риторичне. Звичайно, що незалежність кожного має свої обмеження і навряд чи може бути абсолютною. Адже всі ми пов'язані між собою невидимими нитками, коли крок одного може впливати на подальші дії інших людей. Та що там дії, іноді – на цілі життя. Так само і з державами. Це – не дивно, бо держава – це і є люди. І ось тут уже впливає наступне питання: «А звідки ж починається незалежність?»

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ДЕРЖАВИ = НЕЗАЛЕЖНІСТЬ СВІДОМОСТІ + НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ.

Звичайно, це досить коротке тлумачення, однак ці два компоненти є основними і взаємопов'язаними між собою, а інколи навіть і тотожними.

Кожна людина є створінням свідомим, принаймні хочеться у це вірити. Наша свідомість, як система управління, керує нашими почуттями, емоціями, думками та діями. Врешті-решт, саме вона і робить людину особистістю, окремою одиницею соціуму, а не просто людською масою серед мас.

Щоразу, як ми вмикаємо телевізор, заходимо в мережу Інтернет, спілкуємося з іншими людьми, ми стаємо з доброї волі чи недобровільно

об'єктами для маніпуляцій. Тільки від нас залежить, чи будемо ми, як те сліпе кошеня, яке тільки вчора побачило світ, наслідувати чужі думки та переконання, чи все-таки збережемо незалежність думки та матимемо власний, незалежний погляд на будь-яку життєву ситуацію.

Звичайно, всі ми так чи інакше підпадаємо під вплив якоїсь ідеї. Інформація, яку ми отримуємо від навколишнього світу, впливає на подальше формування нашої свідомості і, як наслідок, нас, як особистостей. Добре, що право вибору ще залишається за нами.

У будь-якому випадку всі елементи незалежної особистості не можуть бути забезпечені лише вільною свідомістю. Тоді у гру вступає держава, як гарант всіх прав та свобод громадян. Тут уже варто згадати і про незалежність права, економіки, незаангажованість політичних еліт та інші важливі складові, які в принципі дають право державі мати певний статус. Та навіть і це впливає з згаданої вище формули, бо за всіма цими пунктами стоять люди.

Яка ж формула незалежності для нашої країни? Певно, та ж сама. І складові мають бути

ті самі. Хоча б в одному ми нічим не відрізняємося від інших країн – ми повинні обрати власний шлях розвитку, бути рівноправними партнерами на міжнародній арені, пам'ятаючи історичне минуле, будувати краще майбутнє. В іншому випадку, як людину, підвладну чужій думці, чекає розчарування, так державу без власної стратегії розвитку і власних цінностей чекає доля сателіта, маріонетки, керованої ззовні, з оманливим життям сьогодні і повною втратою свого суверенітету в майбутньому.

Газета «Культура і життя»

№ 36 (4608), 5–11 вересня 2014 р.

Виходить із 7 жовтня 1923 року
Свідомість про реєстрацію
КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Черговий редактор

Євген БУКЕТ

Адреса редакції

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498–23–65
nvu.kultura@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор

Роман РАТУШНИЙ

Видавнича рада

Сергій ВАСИЛЬЄВ, Олег ВЕРГЕЛІС, Яніна ГАВРИЛОВА, Валерій ГРИЦЕНКО, Вадим ДОРОШЕНКО, Віктор фон ЕРЦЕН, Олесь ЖУРАВЧАК, Наталка ІВАНЧЕНКО, Наталія КОВАЛЬ, Андрій КУРКОВ, Наталія ЛИГАЧОВА, Лариса НІКІФОРЕНКО, Руслан ОНОПРІЄНКО, Роман РАТУШНИЙ, Віталій САТАРЕНКО, Анатолій СЕРИКОВ, Артем СТЕЛЬМАШОВ, Ліліана ФЕСЕНКО, Антон ФІЛАТОВ

Адреса видавництва

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498–23–65

Інтернет-портал <http://uaculture.com>

Дизайн та верстка

Іван ЛУБЯНКО

Віддруковано в ТОВ «МЕГА-Поліграф»,

м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Тел.: (044) 581–68–15

e-mail: office@mega-poligraf.kiev.ua

Розповсюдження і реклама

Тел.: +38 (044) 498–23–64; +38 (098) 335–99–94

Редакція не публікує колективні листи та звернення
Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» – тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2014

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ

Передплатна ціна на II півріччя 2014 р.:
3 місяці – 44,10 грн; 5 місяців – 72,55 грн

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс
60969

Наклад 6 000

Ціна
договірної

